

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA NÁRODOHOSPODÁŘSKÁ

Daňové ráje a mezinárodní daňové poradenství v České republice
Tax Havens and International Tax Advisory in the Czech Republic

Student:	Lenka Dostálová
Vedoucí bakalářské práce:	doc. Ing. Zuzana Kučerová, Ph.D.

Ostrava 2014

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra národohospodářská

Zadání bakalářské práce

Student: **Lenka Dostálová**
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6202R027 Národní hospodářství
Téma: **Daňové ráje a mezinárodní daňové poradenství v České republice**
Tax Havens and International Tax Advisory in the Czech Republic

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Teoretická východiska daňových rájů
 3. Vybrané státy v mezinárodním daňovém plánování
 4. Možnosti využití mezinárodního daňového poradenství v ČR
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

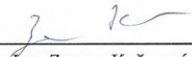
KLEIN, Štěpán a Karel ŽÍDEK. *Mezinárodní daňové plánování*. Praha: Grada Publishing, 2002. ISBN 80-247-0563-X.
KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. ISBN 978-80-7357-574-8.
PETROVIČ, Pavel a kol. *Encyklopedie mezinárodního daňového plánování*. Beroun: Newsletter, 2002. ISBN 80-86394-81-6.
VAN DEN BRINK-VAN AGTMAAL, Wendela, Carlos P. GUTIÉRREZ, Ridha HAMZAOU, Marnix SCHELLEKENS and Mei-June SOO, eds. *Global Corporate Tax Handbook 2013*. Amsterdam: IBFD, 2013. ISBN 978-90-8722-194-2.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Zuzana Kučerová, Ph.D.**

Datum zadání: 22.11.2013
Datum odevzdání: 09.05.2014

doc. Ing. Zuzana Kučerová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně.

V Ostravě dne 9. května 2014

Dostálová

.....
Lenka Dostálová

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala své vedoucí práce doc. Ing. Zuzaně Kučerové, Ph.D., za její vřelý přístup, odbornou pomoc, cenné rady a v neposlední řadě i čas, který byl vynaložen při zpracování mé bakalářské práce.

Obsah

1	Úvod.....	5
2	Teoretická východiska daňových rájů.....	7
2.1	Definice pojmu „daňový ráj“	7
2.2	Mezinárodní daňové plánování.....	8
2.2.1	Historický vývoj mezinárodního daňového plánování	8
2.2.2	Soustava smluv o zamezení dvojího zdanění.....	10
2.3	Offshoring – vymezení a podstata v MDP.....	10
2.4	Motivy offshore podnikání	12
2.5	Subjekty mezinárodního daňového plánování	13
2.6	Metody mezinárodního daňového plánování.....	18
2.7	Vstup do mezinárodního daňového plánování.....	19
2.7.1	Poradce v mezinárodním daňovém plánování	20
2.7.2	Poskytovatel v mezinárodním daňovém plánování	20
2.7.3	Kritéria pro výběr jurisdikce	21
2.8	Dílčí shrnutí	23
3	Vybrané státy v mezinárodním daňovém plánování	24
3.1	Pohled na existenci daňových rájů.....	24
3.2	Konkrétní opatření v boji proti daňovým rájům	26
3.2.1	OECD.....	26
3.2.2	FATF	29
3.2.3	Evropská unie.....	31
3.3	Daňové systémy konkrétních destinací.....	33
3.3.1	Nizozemsko.....	37
3.3.2	Kypr	38
3.3.3	Lucembursko.....	38
3.3.4	Daňové zatížení Nizozemska, Kypru a Lucemburska	39

3.4	Dílčí shrnutí	41
4	Možnosti využití mezinárodního daňového poradenství v ČR	42
4.1	Komora daňových poradců České republiky	43
4.1.1	Legislativní vymezení daňového poradenství v ČR	43
4.2	Výčet základních kroků nezbytných k zdárnému založení podniku.....	44
4.2.1	Vyhledání kvalifikovaného a odpovědného poradce	44
4.2.2	Zaměření poradce	48
4.2.3	Volba poskytovatele v mezinárodním daňovém plánování	50
4.3	SMART Office & Companies, s. r. o.	51
4.4	Co očekávat při vstupu do daňového ráje	52
4.4.1	Nizozemsko.....	53
4.4.2	Kypr	57
4.4.3	Lucembursko.....	60
4.4.4	Zhodnocení výsledků	63
4.5	Dílčí shrnutí	65
5	Závěr.....	66
	Seznam použité literatury	69
	Seznam zkratk	77
	Seznam příloh	1

1 Úvod

Pojem „daňový ráj“, jenž se poměrně často stává předmětem zájmu médií, je možné zkráceně vysvětlit jako oblast, která nabízí nadstandardní daňový systém či anonymitu vlastnictví. Avšak zde je uváděn z toho důvodu, neboť v oblasti mezinárodního daňového plánování zaujímá významné postavení.

Problematika daňových rájů však nebývá častým tématem jen v médiích, ale i v závěrečných pracích, jejichž autoři častokrát poukazují na problém úbytku příjmů veřejných rozpočtů. Nicméně jen málokdo už zmiňuje to, že i když určité státy zaujímají negativní postoj k těmto oázám, tak i přesto jistým způsobem „podporují“ jejich využívání. Tato „podpora“ tkví v možnosti existence poradenských společností, a to nejen na území České republiky, ale i všude jinde ve světě. Pochopitelně by bylo hloupé odsuzovat ty, kteří této možnosti na trhu využili a zvolili si za předmět své činnosti mezinárodní daňové poradenství. Dá se očekávat, že zájem o přesun mateřských společností do daňových rájů bude v budoucnu stále narůstat a v důsledku toho jistě i zájem o kvalifikovanou pomoc, neboť i ten zkušený si uvědomuje, že se jedná o nelehkou záležitost. Lze tedy říci, že mezinárodní daňové poradenství se jeví jako velmi výnosný druh podnikání, který v poslední době roste na svém významu.

Podnětem k vypracování bakalářské práce na toto téma je nejen vzrůstající medializace daňových rájů, ale též zájem českých podnikatelů o přesun svých mateřských společností na území cizího státu, který rok od roku stále narůstá. Zajisté se najdou i takoví, kteří by rádi získali určité daňové úlevy či jiné další výhody, které jim domácí země není schopna nabídnout, ale už postrádají odvalu tento krok učinit. Proto je možné si klást otázky: Stojí za vzrůstajícím zájmem o mezinárodní daňové plánování možnost využívat kvalifikované poradce, kteří dokáží své klienty zbavit případných obav? Je to opravdu tak jednoduché nalézt a následně využít těchto služeb? A jsou obavy potenciální klientů skutečně na místě?

Cílem práce je, vzhledem k vzrůstajícímu zájmu o mezinárodní daňové plánování, posoudit, jaké možnosti nabízí současný český trh v oblasti mezinárodního daňového poradenství, a v jaké míře může být založení společnosti v „daňovém ráji“ přínosné.

Pro účely této práce byly vybrány tři evropské státy, a to Nizozemsko, Kypr a Lucembursko, neboť právě v nich je zaznamenán nejvyšší počet vlastníků českých společností. Jejich dalším společným prvkem je též členství v Evropské unii, která usilovně

bojuje proti daňovým únikům, za vzájemnou harmonizaci daní a poskytování informací, proto je zarážející, že zrovna ony patří k těm nejvyhledávanějším.

K tomu, aby bylo možné dosáhnout vytyčeného cíle v této práci, je použita jedna z populárních analytických metod, a to SWOT analýza. Analýza SWOT se řadí mezi základní metody strategické analýzy, jež funguje na principu identifikování vnitřních silných a slabých stránek organizace a současně tak dedukuje potenciální ohrožení a příležitosti, které mohou působením vnějšího prostředí u organizace nastat (v této analýze jsou vzorkem hodnocení vybrané jurisdikce). V konečném důsledku jsou pomocí zjištěných poznatků vytvářeny strategie dalšího rozvoje organizace. Název SWOT vznikl spojením počátečních písmen anglických výrazů **S**trengths (silné stránky), **W**eaknesses (slabé stránky), **O**pportunities (příležitosti) a **T**hreats (hrozby), (Grasseová a kol., 2012). K dalším použitým metodám patří metoda komparace a metoda deskripce.

Téma této bakalářské práce je uspořádáno do pěti kapitol. První kapitola představuje úvod. Poté následuje kapitola druhá, u které je nutné zmínit to, že mezinárodní daňové plánování je oblastí velmi rozsáhlou, proto jsou zde vymezeny pouze základní teoretické poznatky. Ty zde hrají nezbytnou roli při zasvěcení čtenáře do dané problematiky, a to vysvětlením takových pojmů, jako je vznik mezinárodního daňového plánování a tedy samotných daňových rájů, dále je to rozdíl mezi „onshore“ a „offshore“ oblastmi anebo nástin motivů, které vedou k úvahám o offshore podnikání aj. Třetí kapitola práce zachycuje konkrétní postoj k existenci daňových rájů a opatření daných organizací, jako je Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) a Finanční akční výbor proti praní peněz (FATF). Zde nesmí být jistě opomenuta také Evropská unie, která je známá svým negativním postavením k daňovým únikům. Nicméně tato oblast není hlavní náplní práce, a je oblastí natolik rozsáhlou, že jsou zmíněny pouze zásadní kroky směřující k postupné kooperaci a harmonizaci jednotlivých zemí, a to zejména v daňových záležitostech. Na závěr této kapitoly je provedeno základní srovnání daňových systémů tří vybraných států, které jsou častokrát označovány za tzv. daňové ráje, ovšem v tomto případě se jedná o tzv. onshore destinace. Ty jsou obsaženy i v kapitole čtvrté, kde je zpracován souhrn jejich několika rysů, jež hrají roli při výběru vhodné destinace, na jejíž území má být zřízena společnost. Tato kapitola je dále doplněna stručným nástinem toho, jakým způsobem lze vyhledat kvalifikovanou pomoc nabízenou v České republice v případě, že se občan České republiky rozhodl využít jednoho ze zvýhodněných subjektů mezinárodního daňového plánování, a to společnost. Obsahem páté kapitoly je závěr, v němž je učiněn souhrn všech poznatků získaných během zpracování této práce.

2 Teoretická východiska daňových rájů

Tato kapitola je věnována teoretickému výkladu daňových rájů, které jsou obrovským problémem současné ekonomiky, neboť jejich vliv a síla stále narůstá. Zpravidla se jedná o malá území s nepříliš velkým počtem obyvatel, přesto tyto státy dosahují vysokých ekonomických výkonů, dokonce v některých případech je množství založených organizací vyšší než jejich počet obyvatel. To je následkem často nenáročných podmínek pro založení či registraci subjektu (Kubátová, 2009).

S termínem „daňový ráj“ je spjata celá řada pojmů, nicméně pro potřeby této práce jsou interpretovány pouze ty, jež jsou nezbytné k porozumění dané problematiky.

2.1 Definice pojmu „daňový ráj“

Pojem „daňový ráj“ je ve světě všeobecně známý. Ovšem nalézt slova, která přesně definují toto pojetí je nesnadné. Není možné získat žádné právně dokonalé a jednoznačné vymezení daňového ráje, jelikož každý stát je určitým způsobem specifický. Leservoisier (1996, s. 9) konstatuje, že: *„Definicí „daňových rájů“ je tolik, kolik takových rájů existuje.“*

Obecně lze za daňový ráj označit území neboli stát, jehož zákony, případně i jím uzavřená soustava smluv o zamezení dvojího zdanění (viz kapitola 2.2.2), umožňují nízké či nulové zdanění (především příjmů). Typická je také absence srážkových daní, minimum regulací a omezení. Jinými slovy subjekt, který má sídlo v některé z daňových oáz, odvádí ze svých příjmů (zisků) velmi nízké, respektive žádné daně (Boněk a kol., 2001).

Za zmínku rovněž stojí definice dle Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj – dále OECD (1998), která daňový ráj identifikuje na základě čtyř základních předpokladů:

- země ukládá nulové či pouze nominální daně zvýhodňující zahraniční subjekty (nerezidenty);
- nedostatek transparentnosti - země nevyžaduje vedení účetnictví, nejsou běžně dostupné informace potřebné k stanovení daňové povinnosti;
- legislativa brání efektivní spolupráci s dalšími státy při výměně daňových informací;
- není potřeba, aby daňový poplatník byl v dané zemi ekonomicky aktivní (pobýval či podnikal v ní).

Absence daně případně stanovení nízké daňové sazby příslušného příjmu je výchozím bodem k identifikaci daňového ráje. Tento faktor může být dostačující, nicméně každé hodnocení by mělo být založeno na celkovém posouzení všech klíčových znaků (OECD, 1998).

Společnosti působící v daňovém ráji mohou být osvobozeny nejen od daně z příjmů fyzických a právnických osob, ale také od cla (bezcelní zóny), DPH (daň z přidané hodnoty), daní pouze z kapitálu apod. (Kubátová, 2009).

Jako příklad nejznámějších daňových rájů Synek a kol. (2011) uvádí Kajmanské ostrovy, Bahamy, Seychely, Lucembursko, Irsko, ostrov Man či Švýcarsko.

2.2 Mezinárodní daňové plánování

Nejprve je potřeba si definovat samotný pojem plánování, se kterým se potýká každý jedinec či organizace v různých aspektech života. Obecně platí, že plánování je: „*Uvědomělá činnost jednotlivců, která spočívá ve volbě a vytyčování cílů a prostředků, které podmiňují dosažení těchto cílů.*“ (Kolektiv autorů, 1993, s. 836).

Daňovým plánováním je myšlena optimalizace daňového zatížení obvykle založená na přesouvání podnikatelských aktivit mezi jednotlivými státy, avšak v souladu se zákonem. To umožňuje majiteli dosáhnout nákladových úspor, tudíž maximalizovat zisk (Kubátová, 2009).

Kubátová (2009) rozlišuje plánování:

1. z hlediska časového
 - a) *strategické daňové plánování* – mají daňové dopady, např. forma podnikání (právnická či fyzická osoba), systém financování investic, daňový domicil;
 - b) *operativní* – běžná rozhodnutí v rámci jednoho roku, která mají dopady do jednoho či více zdaňovacích období (např. způsob odpisování);
2. z hlediska způsobu provádění
 - a) *v rámci domácí legislativy*;
 - b) *s využitím mezinárodního zdanění* - smluv o zamezení dvojího zdanění, offshore finančních center.

2.2.1 Historický vývoj mezinárodního daňového plánování

Snahy vyhnout se daňovým povinnostem jsou úzce spjaté se samotnou existencí daní, proto není jednoduché určit, kdy skutečně došlo ke vzniku daňových rájů a s tím

související mezinárodní daňové plánování (dále MDP). Řada autorů zabývajících se touto problematikou uvádí odlišné počátky daňového plánování.

Tožička (2007) přichází s myšlenkou, že dějiny daňových rájů pravděpodobně sahají až do druhého století před naším letopočtem, kdy oficiálně vznikla první bezcelní pásma na východě Středozevního moře. Tento krok umožnil asi po dobu jednoho století na ostrově Délos (území dnešního Řecka) obchodování bez daní, poplatků a cla, kterým procházelo velké množství zboží, např. koření, obilí, víno, slonovina a kovy. Ke vzniku tohoto obchodního centra rovněž napomohlo výhodné geografické umístění. Nejednalo se ovšem o jediný případ. Tento princip byl dále uplatňován ve středověku v řadě měst, přístavů a nepochybně i na trzích. V sedmém století se konal tzv. velký středověký jarmark v Saint – Denis (Francie). Šlo o první trh, který byl osvobozen od poplatků.

Výrok „praní špinavých peněz“ souvisí s americkou prohibicí ve dvacátých a třicátých letech dvacátého století, neboť mafie potřebovala zlegalizovat příjmy z nelegálního obchodování s alkoholem, a to prostřednictvím přidávání těchto špinavých peněz do tržeb jimi vlastněných prádel (Juda, 2011). Klein a Židek (2002) toto období považují za prvopočátky skutečného daňového plánování, jelikož legislativa poprvé umožnila daňové osvobození pro nově registrované organizace (např. v Karibiku). Této situace využily zejména bohaté rodiny k převodu zisků a podílů svých společností. Ve výjimečných případech se jednalo o velké společnosti, jejich zájem stoupl až v šedesátých letech.

Později vznikají organizace, které nabízí většímu spektru subjektů založení a správu společností v některém z daňových rájů za velmi příznivých podmínek. Postupem času dochází k rozšíření a zdokonalení metod daňového plánování a tudíž k vyššímu počtu daňových oáz (Klein a Židek, 2002).

V druhé polovině devadesátých let, tedy v období 1997 – 1998, odstartovala kampaň proti daňovým rájům pod vedením mezinárodních institucí (zejména OECD). Impulzem bylo zvyšující se kriminální jednání (např. tunelování společností a fondů) v důsledku velkého rozmachu offshore podnikání. Výsledkem tohoto boje byla novelizace legislativy a rovněž přijetí ustanovení proti legalizaci výnosů z trestné činnosti - praní špinavých peněz (Klein a Židek, 2002).

Počátkem jedenadvacátého století dochází k další úpravě legislativy, která směřuje k větší transparentnosti a regulaci. Stále probíhající boje k narušení daňových oáz poprvé zapříčinily určitou stagnaci jejich využívání, a to z důvodu budoucích nejistot. To však

nemělo dlouhé trvání, jelikož v současnosti je možno říci, že zájem o využití daňových rájů má opět rostoucí charakter (Klein a Židek, 2002).

2.2.2 Soustava smluv o zamezení dvojího zdanění

Dvořáček a Tyll (2010) vymezují dva typy dvojího zdanění majetku a důchodu – vnitrostátní (vnitřní) a mezistátní (mezinárodní). U vnitřního dvojího zdanění je předmět daně zdaněn stejnou či podobnou daní, v případě mezinárodního dvojího zdanění je předmět daně zdaněn ve dvou státech současně.

V minulosti neexistovala jednotná pravidla pro uzavírání smluv o zamezení dvojího zdanění, proto byla v roce 1963 přijata tzv. Vzorová smlouva o zamezení dvojího zdanění příjmů a majetku (tzv. model OECD). Ta upravuje podmínky při uzavírání daňových smluv mezi hospodářsky vyspělými státy – příjmy zdaněny zejména v zemi rezidenta (sídla, bydliště poplatníka). Vedle toho existuje ještě vzorová smlouva o zamezení dvojího zdanění Organizace spojených národů (dále OSN) upravující dvoustranný vztah mezi státy vyspělými a státy rozvojovými, kdy je přihlíženo převážně k potřebám rozvojových zemí – příjmy zdaněny spíše v zemi odkud plynou příjmy (Široký a kol., 2008).

Smlouvy o zamezení dvojího zdanění (OECD, OSN) jsou mezinárodní smlouvy upravující dvoustranný vztah, a které slouží k motivaci fyzických a právnických osob k podnikání na území cizího státu a zároveň k přilákání zahraničních investorů do tuzemska. V případě neexistence těchto smluv by mohl být daný subjekt rezidentem ve dvou státech současně a tím by docházelo k tzv. dvojímu zdanění totožných příjmů či majetku, což vede k nižšímu čistému zisku podnikatelů (Široký a kol., 2008). Mimo jiné mají také zabránit vyhnutí se některého příjmu (majetku) od zdanění a nespolupráci mezi smluvními státy ve výměně informací (Boněk a kol., 2001).

2.3 Offshoring – vymezení a podstata v MDP

Anglický termín „offshore“ znamená v překladu „mimo pobřeží“, avšak co si pod tímto slovním spojením představit? Petrovič a kol. (1998) ve své publikaci uvádí, že v minulosti tímto výrazem byly označovány malé ostrovy vyspělých států ležící mimo jejich pobřeží. Jednalo se převážně o ostrovy v okolí Spojených států amerických a Velké Británie, ty se později snažily přilákat investory ve smyslu nahromadit co nejvíce zahraničního kapitálu na svá území. Na základě toho je tento pojem v současnosti užíván jako přívlastek k územím, která nabízí určitá zvýhodnění (zejména nestandardní daňový režim).

V češtině však nenalezneme žádný termín, který jej dostatečně vystihuje. Zpravidla se jedná o přímé zahraniční investice¹ (dále PZI), kdy produkce nebo některé vnitropodnikové procesy jsou přeneseny na subjekt či organizační jednotku (libovolné velikosti a typu), která je pod částečnou případně plnou kontrolou cizího státu, na němž působí (Dvořáček a Tyll, 2010).

Mnohdy se setkáváme s označením „offshore finanční centrum“, což je velmi často ztotožňováno s daňovými ráji. Odlišnost mezi těmito dvěma pojmy lze spatřovat v nabídce služeb výhodných pro rozvoj podnikání na daném území. Vzhledem k daňovým rájům, které nabízí investorům specifický daňový režim, offshore finanční centra mimo to poskytují i spolehlivý bankovní systém, vyspělou infrastrukturu, kvalitní právní předpisy, funkční soudní systém aj. (Boněk a kol., 2001).

Cílem offshore podnikání je minimalizovat náklady nejen daňové, ale nalézt rovněž úspory v levnější pracovní síle, vyhnout se nadměrné regulaci státem či možnost využít výhody rozdílného právního prostředí (Synek a kol., 2011).

Dvořáček a Tyll (2010) uvádí dva typy offshore center:

- offshore;
- onshore.

Offshore

V MDP jsou velmi oblíbené offshore jurisdikce (zpravidla malé státy či závislá území). Tuto popularitu si získávají především díky daňovému osvobození majetku a důchodu, dále zajištění anonymity vlastníků a majetku a taktéž společnost není povinná vést účetní výkazy a předkládat jej příslušným úřadům (Akont, 2009a). Jak publikuje Petrovič a kol. (2002), typickou offshore společností je tzv. IBC společnost (viz kapitola 2.5), která vzniká podle speciálních zákonů.

Offshore společnost je znevýhodněna oproti společnosti onshore v možnostech obchodování. I přesto že obchoduje se všemi státy světa, nemůže tak činit na území, kde byla založena. Taktéž výnosy, které jí plynou z těchto aktivit, nepodléhají v tomto státě zdanění. Její povinností je pouze hradit každoroční poplatek bez ohledu na výši těchto příjmů. Je logické, že využití offshore destinace je méně nákladné než v případě onshore jurisdikce (Akont, 2009a).

¹ V ČR hovoříme o PZI, jestliže splňuje alespoň 10 % podílu na základním kapitálu společnosti. Dle Mezinárodního měnového fondu je tento podíl minimálně 25 % (Dvořáček a Tyll, 2010).

Onshore

Jestliže řada investorů upřednostňuje offshore centra, proč naopak volit onshore podnikání, které na první pohled není až tak výhodné? V poslední době jsou onshore jurisdikce více preferovány, jelikož tyto oblasti mají více stabilní právní prostředí, subjekt působí důvěryhodněji a v neposlední řadě jsou to vyhovující legislativa, která brání vzniku dvojího zdanění (Hába, 2010).

Onshore společnosti sídlí obvykle ve vyspělých zemích (převážně ve státech Evropské unie (dále EU) a severní Ameriky), které upravuje všeobecný zákon o společnostech (Hába, 2010). Tyto státy jsou vyznačovány vysokým zdaněním, přesto mohou investorům poskytnout daňové prázdny či úlevy v určitých ekonomických nebo geografických oblastech (Dvořáček a Tyll, 2010).

Na rozdíl od offshore společností, onshore společnost může provozovat svou činnost i v místě svého založení. Dále je její povinností vést účetní výkazy, podávat daňová přiznání a platit daň z příjmů právnických osob (korporátní daň) pouze v místě své rezidence (Hába, 2010). Údaje o ní jsou veřejně dostupné, např. v ČR jsou evidovány v obchodním rejstříku (Pospíšilík, 2008).

2.4 Motivy offshore podnikání

Daňová optimalizace je jedním z nejčastějších argumentů proč vstupovat do daňového ráje. Daň je obecně považována za náklad, který se snaží podnikatelé určitým způsobem snižovat, samozřejmě legální cestou. Státy si jsou této skutečnosti vědomy, a proto nabízí zahraničním investorům nestandardní daňový systém, který jim napomůže přilákat je na svá území a zajistit si tak určitou prosperitu (Petrovič a kol., 2002).

Rozdílné právní prostředí rovněž přináší v určitých státech výhody. Převážně se jedná o rozdílné administrativní povinnosti v oblasti vedení účetnictví. Řada podnikatelů se snaží vyhnout předkládání účetních výkazů, daňových přiznání apod. V neposlední řadě lze spatřit výhodu v rozdílných požadavcích při zakládání společností, které mohou odporovat domácímu státu (Petrovič a kol., 2002).

Ochrana aktiv obvykle převažuje nad motivem daňové optimalizace, jelikož umožňuje majiteli právní ochranu majetku před nároky potenciálních věřitelů (Petrovič a kol., 2002). Jednou z výhod mohou být například majetkové spory s věřitelem, který raději případnou pohledávku odepíše, než aby vynakládal velmi vysoké náklady spojené s velkou vzdáleností. Často se jedná o majetek uložený v podobě trustu

(viz kapitola 2.5), který chrání majitele před případnými nepříznivými událostmi (Klein a Židek, 2002).

Ochrana investorů a anonymita vlastníků rovněž hrají významnou roli při rozhodování, zda zvolit offshore podnikání. Klein a Židek (2002) uvádí jako příklad osobu, která provozuje svou podnikatelskou činnost v malém městě a zároveň pokládá za nevhodné, aby lidé v okolí znali její ekonomickou situaci (např. úředník její banky). V tomto případě je podnikatel chráněn před případným zneužitím daných informací. Ovšem tento motiv občas přetrvává v případě korupce, obchodů s nežádoucími obchodními partnery či pořizování vysoce rizikových investic.

Dalším důvodem pro zřizování společností v zahraničí je pravděpodobně *regulace některých podnikatelských aktivit* (např. devizové opatření), (Petrovič a kol., 2002).

2.5 Subjekty mezinárodního daňového plánování

V oblasti MDP se nabízí několik forem podnikání. Za nejvýznamnější jsou považovány běžné společnosti, které jsou lákavé díky jednoduchému a rychlému procesu založení, nižším nákladům a všestrannému použití (Petrovič a kol., 2002). Dále se můžeme setkat s formou *partnerships* a tzv. *tax vehicles*, kam spadají trusty, nadace a hybridní společnosti (Klein a Židek, 2002).

Společnosti

Jak již bylo řečeno, nejpočetnějšími právními subjekty v MDP jsou právě offshore společnosti, u kterých rozlišujeme, zda jsou daňově zvýhodněny na základě založení podle speciálního nebo všeobecného zákona (Petrovič a kol., 2002).

a) Společnosti založené podle speciálních zákonů – Petrovič a kol. (2002) uvádí, že v zemích využívaných pro MDP jsou obvykle aplikovány rozdílné právní předpisy pro zahraniční (offshore) společnosti a společnosti domácí. Tyto předpisy upravují podmínky pro jejich vznik a fungování počínaje určením daňového režimu. U těchto organizací, tedy mezinárodních obchodních společností (IBC), platí:

- osvobození IBC od daňové povinnosti (v této zemi platí pouze každoroční poplatek bez ohledu na výši dosažených příjmů);
- vedení účetnictví a předkládání dokumentace úřadům není žádoucí (jen pro osobní potřebu);
- anonymita vlastníků a členů statutárního orgánu (nejsou zapsáni v obchodním rejstříku daného státu);

- IBC obchoduje se všemi státy světa, přesto nemůže podnikat či vytvářet příjmy na území, kde je založena (rozdíl oproti domácí společnosti – ta zde podniká a odvádí daň z příjmů);
- v zemi založení musí mít IBC registrované sídlo (adresa zapsána v obchodním rejstříku; zde je uložena veškerá dokumentace) a registračního agenta (osoba jmenovaná IBC k její správě, dohledu a pro jednání s úřady).

b) Společnosti založené podle všeobecného zákona o společnostech – Na rozdíl od organizací zřízených dle speciálních předpisů, řada zemí upřednostňuje všeobecný zákon, který buduje rovné podmínky pro vznik společností domácích i zahraničních. I zde však investorům plynou určité daňové výhody. U společnosti, která není rezidentem ve státě svého vzniku (opět zde nesmí provádět aktivity a tvořit výnosy), dochází k úplnému či částečnému osvobození od daně z příjmů (nahrazení paušálním poplatkem není vždy podmínkou). Existují však určité výjimky, kdy stát povoluje např. provoz aktivit ve státě, kde společnost vznikla – v tomto případě je daň z příjmů hrazena v plné výši. Všeobecné zákony ovšem určují podmínky i pro tzv. společnosti daňově osvobozené, které se od nerezidentních nepříliš liší. I přesto, že tato společnost kritéria splní (např. počet pracovních míst, minimální výše investice), je daňová úleva poskytnuta až na základě podání žádosti na příslušný úřad (Petrovič a kol., 2002).

Partnerships

V českém jazyce nenalezneme žádný vhodný ekvivalent, který by přesně vymezil podstatu tohoto slova. Petrovič a kol. (2002) částečně ztotožňuje *partnership* se sdružením a také uvádí že: „*Partnership – produkt angloamerického práva – je společenství dvou či více osob, které spojují své finanční zdroje, schopnosti a profesní talent jednotlivých společníků (partners) s cílem dosáhnout společnou podnikatelskou aktivitou zisku.*“ (Petrovič a kol., 2002, s. 32).

Petrovič a kol. (2002) popisuje dva základní typy *partnership*, které nemají právní subjektivitu, přesto mohou nabývat majetek a účastnit se soudních sporů vlastním jménem:

- *general partnership* – všichni společníci ručí za závazky *partnership* celým svým majetkem (neomezeně) a mají též právo podílet se na řízení a rozhodování (jestliže smlouva nestanoví jinak);

- *limited partnership* – nejméně jeden společník ručí za závazky neomezeně a rovněž alespoň jeden ručí do výše svého vkladu, avšak nemá právo podílet se na správě a řízení *partnership*, má nárok pouze na podíl ze zisku.

Tato forma podnikání je výhodnější oproti jiným druhům společností díky nízkým finančním nákladům při zakládání, dále neexistenci kterékoli formální organizační struktury, větší svobodě v podnikání a mnohdy dosti velkých daňových výhod – daň z příjmů často nahrazena nízkým paušálním poplatkem anebo příjmy *partnership* jsou zdaňovány na úrovni jednotlivých společníků nikoliv daní z příjmů právnických osob. Naproti tomu lze spatřit nevýhodu v neomezeném ručení společníků (nutná vzájemná důvěra mezi společníky), dále *partnership* zaniká např. v případě smrti některého ze společníků. V některých státech je daň z příjmů fyzických osob vypočtena z poměrného podílu společníka na příjmech *partnership*, a to bez ohledu, zda skutečně došlo k vyplacení zisku (Petrovič a kol., 2002).

Trusty

Podstatou trustu je převod majetku z osoby vlastníka (zakladatele trustu) na jinou osobu či řádný orgán (správce trustu), jejichž úkolem je správa tohoto majetku výhradně ve prospěch beneficiáta. Právním vlastníkem svěřeného majetku je tedy správce, který jedná dle přání zakladatele stanovených ve smlouvě o trustu a nese plnou odpovědnost za tato aktiva. Touto legální formou podnikání se zakladatel zřiká vlastnického práva k tomuto majetku (Klein a Žídek, 2002).

Za beneficiáta lze považovat pouze fyzickou osobu případně více osob, která je skutečným vlastníkem společenství (trustové struktury) bez ohledu na reálné informace zapsané např. v registru společností (Klein a Žídek, 2002).

Trusty jsou mimořádně účinným nástrojem pro ochranu aktiv a daňové plánování. Jako příklad lze uvést pozůstalostní proces, který bývá většinou nákladný a zdoluhavý. Aby bylo možné se tomuto vyhnout (včetně dani dědické), zakladatel trustu převede svůj majetek (formou závěti) na správce (např. rodinného přítele), který má za úkol jej spravovat ve prospěch manželky či dětí zakladatele. Trustová smlouva může stanovit nabytí zděděného majetku např. v okamžiku dosažení plnoletosti nejmladšího z dětí (Petrovič a kol., 2002).

Jak uvádí Petrovič a kol. (2002), trustová struktura přináší řadu výhod, které lze shrnout v těchto bodech:

- majetek je dokonale chráněn před možnými nároky ze strany třetích osob (např. v rozvodovém řízení; před nároky věřitelů aj.);
- přináší legální daňovou optimalizaci (např. vyhnutí se dani dědické a majetkové);
- správce trustu hospodaří se svěřeným majetkem tak, jak si zakladatel stanoví v trustové smlouvě (avšak správce by měl tyto aktivity plnit uvážlivě – aby šly správným směrem);
- zakladatel trustu a beneficiát mohou být tatáž osoba, nikoliv však správce (odporuje koncepci trustu);
- trusty nepodléhají jakékoli kontrole - správce není povinný poskytovat informace o majetku a účastnících trustového vztahu, toto neplatí u trustových společností.

Řada zakladatelů se obává, že správce svého postavení může zneužít a se svěřenými aktivy zmizet, proto raději volí tzv. trustovou společnost, která ke své činnosti potřebuje licenci. Petrovič a kol. (2002, s. 422) tvrdí, že trustová společnost je „specializovaná společnost fungující jako profesionální správce trustu (obvykle banka nebo velká právnická firma)“. Rovněž zakladatel může na správce dohlížet prostřednictvím dvou nástrojů – protektora a listiny přání. Protektor je v kontaktu se správcem trustu a snaží se, aby přání zakladatele byla v nejvyšší míře naplněna. V případě, že správce neplní dostatečně své povinnosti, protektor má možnost jmenovat správce nového. Dále listina přání taktéž umožňuje zakladateli určitý vliv na správu majetku. Zpravidla se jedná o nezávazný dokument, jehož obsahem jsou přání zakladatele, a který je dokládán až po uzavření trustové smlouvy, čímž se zakladatel chrání před případným obviněním z řízení svěřeného majetku (Petrovič a kol., 2002).

Nadace

Klein a Židek (2002) definují nadaci jako samostatnou právnickou osobu, která není založena za komerčním účelem, přesto ke svému fungování potřebuje základní kapitál, který je tvořen z vkladů zakladatelů. Ten je od nich pevně izolován a stává se součástí nadace pro předem stanovený účel. Nadace funguje jako samostatný a nezávislý institut spravován nadační radou.

Petrovič a kol. (2002) uvádí, že vznik nadace je podmíněn registrací u příslušného úřadu a dodržení stanov obsahující jméno nadace, sídlo, účel založení, údaje o beneficiátech aj. Nejen trust, ale také nadace slouží k ochraně majetku, avšak mezi nimi existují určité rozdíly, např. v možnostech spravování majetku zakladatelem, době trvání (u trustu je vždy časově omezená) či právním postavení (nadace - právnická osoba; trust – zpravidla vztah dvou osob, nemožné podávat žaloby aj.).

Nadace mohou být charitativní, církevní, smíšené či rodinné, které věnují prostředky zejména na výchovu, vzdělání a podporu příbuzných rodin (Klein a Židek, 2002).

Hybridní společnosti

Pro potřeby MDP Petrovič a kol. (2002) popisuje tři typy hybridních společností – společnost s omezeným ručením, společnost s garancí a společnost s garancí a na akcie.

a) Společnost s omezeným ručením (LLC) – Petrovič a kol. (2002) připisuje této hybridní společnosti hlavní výhody existující u společností (za její závazky neručí společníci svým osobním majetkem = ochrana majetku) a *partnerships* (příjmy této společnosti jsou zdaněny na úrovni jednotlivých společníků, nikoliv celé organizace).

b) Společnost s garancí – Je částečně ztotožňována s trustovou strukturou, jelikož při svém založení není nutný akciový kapitál a vlastněný majetek přináší prospěch většímu počtu lidí se stejným právem. Společníci pouze hradí poplatky vstupní, případně roční, které slouží na správu této instituce (pokud nevykonává podnikatelskou činnost). Kromě toho, že plní funkci ochrany majetku, informace o členech společnosti s garancí nejsou dostupné třetím stranám. Už z názvu vychází, že v případě nesolventnosti společnosti je v okamžiku její likvidace společník povinen uhradit tzv. garanci, což je předem stanovená částka - zpravidla není vyšší než 100 USD (Petrovič a kol., 2002).

c) Společnost s garancí a na akcie – Jestliže zkombinujeme společnost s garancí a společnost akciovou, vznikne nám právě tato zmiňovaná instituce, která má dva typy členů. Na jedné straně jsou společníci, kteří nevlastní akcie a za závazky společnosti ručí do výše své stanovené garance. Ta druhá část členů upisuje počáteční vklad a tedy vlastní akcie. Z toho je patrné, že oddělení řízení společnosti od práv na její hospodářský výsledek a majetek není komplikované (Petrovič a kol., 2002).

2.6 Metody mezinárodního daňového plánování

V dnešní době existuje řada možností, jak využít daňově zvýhodněné subjekty. Ovšem jen detailní znalost jednotlivých metod daňového plánování je silným nástrojem k omezení daňového zatížení (Klein a Židek, 2002).

Na první pohled se mohou tyto způsoby daňového plánování jevit jako všeobecně známé, avšak k zajištění efektivního fungování daného subjektu je nezbytné využít odborného poradce. Ten si uvědomuje odlišnosti v legislativě mezi jednotlivými státy a pomůže svému klientovi zvolit takovou metodu, která odpovídá dané situaci a využívá případných legislativních výhod (Klein a Židek, 2002).

V této kapitole jsou popsány pouze základní metody MDP.

Mezinárodní obchod

Tento způsob daňového plánování je pravděpodobně využíván nejčastěji, a to jak v oblasti zboží tak služeb. Svou popularitu si získává díky rozsáhlým logistickým službám, které též využívají přednosti zón volného obchodu, svobodných celních pásem či celních skladů. Proto subjekt založený v některém z daňových rájů může fungovat jako velmi dobré řídicí centrum spravující velkou škálu obchodních transakcí (Petrovič a kol., 2002).

Holdingy

Holding představuje sdružení obchodních společností, v němž jedna společnost (mateřská) funguje jako řídicí jednotka celého společenství (dále fungují dceřiné společnosti). V rámci holdingových struktur je možné jejich určité aktivity přemístit do země, která je daňově výhodnější a rovněž lze uplatňovat smlouvy o zamezení dvojího zdanění (Klein a Židek, 2002).

V minulosti byla tato forma podnikání populární především z důvodu většího obohacení (zmírnění daňového zatížení), dnes převažuje spíše potřeba tento majetek zachovávat a ochránit před případnými riziky (Pluhař, 2011).

Pluhař (2011) označuje za typické jurisdikce využívané pro mezinárodní holdingové struktury Nizozemsko, Lucembursko a Kypr. Jejich obliba spočívá zejména ve stabilitě daňového a obchodního práva, stejně tak znakem stability je členství v EU.

Příjmy z duševního vlastnictví

Jestliže je subjekt držitelem nehmotných aktiv (patentu, značky, případně know-how – typickým příkladem je software) a plánuje bohatnout prostřednictvím prodeje licencí, nabízí se možnost umístit tento subjekt do daňově zvýhodněné oblasti.

Ta poskytuje vhodný daňový režim včetně možnosti využít smlouvy o zamezení dvojího zdanění. Tato metoda je velmi často spojována s holdingovou strukturou (Petrovič a kol., 2002).

Půjčky

Kromě hromadění příjmů z licenčních poplatků (duševního vlastnictví) jsou holdingy též známé jako příjemci půjček. V zemi s preferenčním daňovým režimem je založena speciální společnost (holdingová či dceřiná), která hromadí a poskytuje finanční prostředky v rámci skupiny tam, kde jsou momentálně potřebné (Petrovič a kol., 2002).

Factoring

Klein a Židek (2002) uvádí možnost převádět své financování do výhodnějšího státu, a to pomocí tzv. *factoringu*, který je v zahraničním obchodě často uplatňován. Jeho podstatou je prodej krátkodobých nezajištěných pohledávek z obchodních činností. Závazky jsou tedy plněny u factoringové společnosti nikoli u exportéra.

Výroba

Některé společnosti vznikají za účelem výrobní činnosti, jímž řada států nabízí určité výhody v místě svého založení (daňové úlevy či prázdniny apod.). Je potřeba rovněž zvážit i další kritéria, jako je například kvalifikovanost zdejší pracovní síly apod. (Petrovič a kol., 2002).

Změna občanství či trvalého pobytu

Řada států se snaží přilákat fyzické a právnické osoby na svá území prostřednictvím absence daně z příjmů, což může vést až k změně občanství či trvalého bydliště (Petrovič a kol., 2002).

2.7 Vstup do mezinárodního daňového plánování

Daňové ráje jsou atraktivní pro zahraniční investory, jelikož nabízí způsob, jak minimalizovat daňové zatížení a zároveň poskytují diskrétnost v oblasti financování.

V době, která je obklopována řadou možností, služeb a moderní technikou, není problém se založením společnosti v některé z daňových oáz.

2.7.1 Poradce v mezinárodním daňovém plánování

Jestliže se právnická či fyzická osoba rozhodla pro MDP, je nutné zvážit, zda využít služeb kvalifikovaných poradců anebo se zájemce cítí natolik informován, že to zvládne sám. Samozřejmě nejlepší je se obrátit na odbornou pomoc, která na základě požadavků klienta vyhotoví podklady pro založení jím zvolené offshore struktury. Nicméně při samotném výběru poradce musí potenciální klient brát na vědomí, že více kvalifikovaný a zkušený poradce mu zajistí kvalitnější služby. Tato tematika je blíže rozebrána v kapitole 4.2 (Klein a Žídek, 2002).

Klein a Žídek (2002, s. 66) uvádí několik základních funkcí poradce v MDP:

- „pomoc při navrhování offshore struktury;
- pomoc při výběru dalších subjektů;
- posuzování a navrhování závazkových a kapitálových vztahů v rámci skupiny;
- posuzování daňových aspektů mezinárodních smluv;
- dohled nad výsledky prováděných procesů (přebírání zaregistrovaných společností, srážení a zajišťování daně apod.);
- nové podněty k rozvoji struktury;
- audit struktury a její úpravy podle změny daňových a jiných zákonů;
- technická a organizační pomoc (komunikace)“.

2.7.2 Poskytovatel v mezinárodním daňovém plánování

Vedle kvalifikovaného poradce zaujímá významné postavení v MDP další subjekt, a to poskytovatel. Jak uvádí Klein a Žídek (2002, s. 67), poskytovatel offshore služeb musí splňovat následující funkce:

- „zakládání společností v daňově neutrálních jurisdikcích nebo společností s daňově zvýhodněným statutem;
- poskytování služeb registrované kanceláře společnosti a tajemníka společnosti;
- poskytování služeb jmenovaných ředitelů a akcionářů společnosti;
- otevírání a správa bankovních účtů společnosti;
- poskytování rozšířených kancelářských služeb (pronájem kanceláří, telefonních linek, faxu);
- zajištění vedení účetnictví společnosti, spolupráce s místními úřady a splnění dalších nároků vyplývajících z místní legislativy;

- *další činnosti vyplývající z podnikatelského záměru struktury (internetové stránky, hlavičkové papíry, zpracování karetních plateb)“.*

Poskytovatelé mohou být rozdílně zaměřeni, např. se orientují na budování specifických struktur pro sportovce a hvězdy showbusinessu, na klienty velkých až středních či malých společností anebo jsou specializováni pouze na určité struktury a jurisdikce. Nicméně Klein a Žídek (2002) rozlišují tři typy poskytovatelů offshore služeb. Tím prvním je *lokální poskytovatel* (zpravidla právnícká či účetní firma), který je víceméně zaměřen pouze na jurisdikci, ve které působí. Nelze tedy očekávat, že jeho pomoc bude dostatečná a přesná. Klient musí mít značný přehled o jurisdikci a offshore struktuře, kterou hodlá využít, a také musí být schopen ji správně vést, proto služby tohoto poskytovatele jsou vhodné spíše pro kvalifikované klienty. Koupě společnosti v jiných jurisdikcích než v té místní (kde poskytovatel sídlí) je od takového poskytovatele velmi riziková. Vedle patřičného nebezpečí existuje i několik výhod, a to většinou nízká cena služeb, snadnější a méně formální komunikace s klientem.

Řada lidí však není dostatečně znalá v této oblasti a za poskytovatele si raději zvolí *mezinárodní poradenskou* či *auditorskou společnost*, případně *společnost přímo specializovanou na zakládání společností*. Tento způsob poskytovatele má většinou pobočky v několika offshore i onshore destinacích, nabízí rozsáhlejší služby a nese rizika za své pochybení (finanční ztráty klienta), poněvadž je poskytovatel řádně pojištěn a disponuje patřičnými licencemi (Klein a Žídek, 2002).

Posledním typem poskytovatele je *specializovaná společnost*, která se orientuje zejména na bohaté jedince, největší společnosti anebo na daný průmysl - např. ropný (Klein a Žídek, 2002).

Důležité je však podotknout, že stejně jako tomu je u poradců, tak žádná solidní poskytovatelská organizace nepřijme instrukce klienta, které nejsou v souladu s legislativou (Klein a Žídek, 2002).

2.7.3 Kritéria pro výběr jurisdikce

Klíčovým faktorem v MDP je výběr vhodné jurisdikce, tedy státu, kde bude společnost umístěna. Nejvhodnější jurisdikce v podstatě neexistuje, jelikož každý klient má rozdílné potřeby a cíle.

Přes veškerou různorodost jednotlivých jurisdikcí Dvořáček a Tyll (2010) uvádí několik základních kritérií, které by při výběru měly být brány na vědomí. Tím prvním faktorem je *politická a ekonomická stabilita*, která vypovídá o důvěryhodnosti země

a umožňuje dlouhodobě plánovat. Každý podnikatel, který má uložený majetek na území cizího státu, se obává, že o něj může přijít. Proto je také velmi důležité, aby toto území bylo vybaveno kvalitním bankovním systémem.

Ověření *legislativy* dané jurisdikce je taktéž důležité, aby podnikatel nebyl v závěru ničím překvapen a jednal dle předpisů. Legislativa by měla být flexibilní, moderní a důvěryhodná. Rovněž je potřeba si ověřit, jakým způsobem se domácí legislativa vyrovnává s případným utajením informací (Klein a Židek, 2002). Dále výběr vhodné právní formy podnikání, řízení a způsobu ručení společnosti upravuje *obchodní právo*, které není všude stejné - evropské, americké, britské, hybridní (Dvořáček a Tyll, 2010).

Aby vlastník společnosti předešel dvojímu zdanění majetku či důchodu, měl by se zaměřit na státy, které mají uzavřené mezinárodní *smlouvy o zamezení dvojího zdanění*. Toto kritérium je důležité zejména pro společnosti, které se snaží minimalizovat srážkové daně spojené s převodem majetku či důchodu do zahraničí, např. dividendy (Dvořáček a Tyll, 2010).

Jak už bylo zmíněno, *důvěryhodnost* státu je velmi důležitá. Obecně platí, že společnosti založené v daňovém ráji nejsou „v očích“ úřadů tolik věrohodné, jelikož častým cílem daňového subjektu je vyhnout se daňové povinnosti či praní špinavých peněz. Mnoho podnikatelů raději volí méně typické daňové ráje. Seznam daňových oáz je sestavován mezinárodními organizacemi (OECD, FATF - Finanční akční výbor proti praní peněz) a neuvedený stát vypovídá o vyšší důvěře (Dvořáček a Tyll, 2010).

Nesmí se opomenout také *kvalitní infrastruktura*, která umožňuje snížit celkové náklady offshore struktury. Posuzována je dopravní obslužnost (např. vybavenost státu dopravními prostředky) i komunikační infrastruktura, která vyžaduje kvalitní telekomunikační technologii (Dvořáček a Tyll, 2010).

Není možné nalézt jurisdikci, která by byla všestranně využitelná pro jakékoli mezinárodní operace. Každý stát se *specializuje* na určité skupiny podnikatelských aktivit, na ty, které mu přináší dostatečný příjem do státního rozpočtu. U všech ostatních jsou příjmy zdaněny standardním způsobem. Jako příklad lze uvést zvýhodnění investičních společností (Dvořáček a Tyll, 2010).

Posledním stejně důležitým faktorem pro výběr vhodné jurisdikce jsou tzv. *žádoucí podmínky*, které mají státy odlišně stanoveny. Jedná se např. o určení minimální výše základního kapitálu, místa kde je možno uskutečnit valné hromady, vedení účetních

výkazů a podléhání auditů, oznamovací povinnosti, ručení za závazky společnosti apod. (Dvořáček a Tyll, 2010).

2.8 Dílčí shrnutí

Daňový ráj neboli mezinárodní finanční centrum je oblast, jež láká investory na své území svým velice volným daňovým řádem či jinými výhodami, které jsou dobrým předpokladem pro dosažení vyšší výnosnosti vložených aktiv. Jejich existence sahá hluboko do minulosti a zájem o ně stále narůstá. Investor má možnost si zvolit z bohaté nabídky variant uložení svého bohatství v některém z daňových oáz, a taktéž využít služeb společností specializovaných na budování podniků na území cizího státu.

Důležité je rovněž zvážit kritéria pro výběr vhodné destinace v MDP, např. infrastruktura, legislativa, důvěryhodnost státu aj. Konkrétní státy známé jako daňové ráje jsou popsány v následující kapitole. Tento text je také doplněn postojem konkrétních mezinárodních institucí či jiných subjektů k existenci daňových oáz, včetně kroků směřujících k zmírnění problémů s nimi spojených.

3 Vybrané státy v mezinárodním daňovém plánování

Předchozí kapitola přináší stručný teoretický pohled na problematiku daňových rájů včetně souvisejících pojmů, jež umožňují proniknutí do dané problematiky. Nicméně z čisté teorie si řada lidí nedokáže představit, jakým způsobem daňové ráje mohou v praxi fungovat, a zároveň jaké účinky má jejich samotná existence, a to ať už pozitivní či negativní. Proto smyslem této kapitoly je zaměřit se na konkrétní země, o kterých se mnohdy hovoří jako o daňových rájích, oázách či mezinárodních finančních centrech.

Vedle toho je nutné zmínit, že světová ekonomika je podrobena řadě změn vlivem stále rostoucího trendu globalizace. Její vývoj vede k větší propojenosti národních ekonomik a trhů (Kubátová, 2009). K typickým ekonomickým změnám patří například možnost cestovat za hranice svého státu, a rovněž v těchto státech pracovat, dále je rozšířen obchod mezi zahraničními subjekty a tím i převod finančního kapitálu přes hranice států. Veřejnost jistě tyto změny vřele přijímá, ovšem jen málokdo si uvědomuje následky těchto kroků.

Vlivem globalizace nedochází jen k narušení hranic mezi státy, ale mění se také hranice daňové. Kubátová (2009) uvádí, že koncem 20. století musely vlády výrazně pozměnit podmínky výběru daní, které povětšinu doby fungovaly. Mezi státy se prohlubuje silná daňová konkurence, a v důsledku toho se ekonomickým subjektům daří uniknout v co nejvyšší míře daňovému zatížení a zhodnotit tak lépe své investice na území s příznivějším daňovým systémem. Toto se zajisté vládám určitých zemí nelíbí, jelikož zaznamenávají pokles příjmů veřejných rozpočtů. Tyto příjmy jsou však nezbytné pro rozvoj každého státu. V případě jejich nedostatku je ohrožena kvalita veřejné správy, zdravotnictví, vzdělávání, infrastruktury apod. Je to tedy jeden z důvodů, proč se snaží určité státy spojit a odvrátit tak společnými silami rostoucí nebezpečí v podobě nemožnosti se dále rozvíjet a dosahovat tak dobrých ekonomických výsledků.

3.1 Pohled na existenci daňových rájů

Daňové ráje dnes přitahují stále více pozornosti. Mnohdy o nich slýcháme v médiích, avšak nejčastěji v důsledku nepříznivých událostí. Jedním z hlavních odpůrců daňových oáz je Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), jež se snaží zamezit nekalé daňové konkurenci, a tak redukovat daňové úniky (Petrovič a kol., 2002). Mezi další organizace, které usilují o eliminaci daňových úniků, patří například Finanční akční výbor proti praní peněz (FATF), EU (oficiálně od roku 1997) a země G7 (Kubátová, 2009). Matějková (2007) popisuje G7 jako soubor sedmi světových nejvyspělejších států,

mezi které řadí Kanadu, USA, Japonsko, Německo, Velkou Británii, Itálii a Francii (všechny tyto státy jsou členy OECD). Nicméně v roce 1997 bylo začleněno také Rusko a došlo k vytvoření tzv. G8.

Jak již bylo zmíněno v kapitole 2.2.1, zhruba od druhé poloviny devadesátých let je vedena rozsáhlá kampaň v boji proti daňovým rájům. Svou pozornost, převážně ze strany OECD, si získaly, neboť výrazně vzrostly na svém významu, a řada subjektů se obávala ze ztráty své moci (Klein a Žídek, 2002). Petrovič a kol. (2002) tento fakt potvrzuje a mimoto upozorňuje na intenzivnější tažení proti daňovým rájům vyvolané teroristickým útokem na Světové obchodní centrum v New Yorku roku 2001. Tento boj je zaměřen převážně na jurisdikce, které neapelují na existenci přímého zdanění, vedení účetnictví a zveřejňování údajů obsažených v obchodním rejstříku, jestliže je vůbec veden.

Snahou odpůrců je tedy zmírnit v co nejvyšší míře rozšiřování daňových oáz a s tím souvisejícího kriminálního jednání. Došlo již k řadě úprav legislativ směřujících k větší regulaci a transparentnosti, avšak i nadále jsou pro veřejnost stálým lákadlem k ukládání aktiv (Klein a Žídek, 2002).

Naproti tomu existují také nezávislá sdružení a centra, i významné osobnosti (např. Milton Friedman – zastánce monetarismu), kteří daňové plánování považují za užitečné. Výhodu spatřují konkrétně v soutěživosti mezi jednotlivými ekonomickými systémy, ve snaze přilákat nové klienty na svá území, neboť právě ta zajišťuje ve většině vyspělých zemí výrazné snížení daňové zátěže. O těchto úvahách se však příliš nehovoří (Klein a Žídek, 2002). Petrovič a kol. (2002) zmiňuje ještě jeden důležitý faktor, proč není vhodné zcela vyhladit daňové ráje. Jestliže by došlo k zrušení daňových či jiných výhod typických pro daňové oázy, ekonomika těchto států, zejména s malou rozlohou a zanedbatelným počtem obyvatel, by byla natolik oslabena, že schopnost zajistit dostatek příjmů, a tedy fungovat samostatně, by pravděpodobně nebylo možné. Lze s určitostí tvrdit, že tyto země by vyžadovaly hospodářskou pomoc ze zahraničí.

Řada lidí považuje tento boj za předem prohraný. Pravdou je, že každý stát si může zvolit svou vlastní fiskální politiku, a jestliže vláda přijme například opatření k existenci minimální daňové sazby, daňový ráj to zajisté příliš neohrozí. Téměř vždy si najde skulinku v legislativě. Reakcí na výše zmíněnou regulaci by patrně bylo shovívavé posuzování daňově uznatelných nákladů aj., popřípadě tento fakt země vůbec nepřijme, jelikož vzniklé ztráty jsou pro ni nižší než samotný výnos z nových zahraničních investic (Petrovič a kol., 2002).

Vyvstává ovšem otázka, zda celý tento boj vedený proti daňovým rájům je dostatečný a nejedná se spíše o tažení vlád jednotlivých států ve snaze získat si obdiv u svých voličů. Není pochyb, že právě jedinci působící ve vládě patří mezi zámožné, kde tedy mají lidé jistotu, že jednají vůči nim „férově“, a že nezneužívají laickou veřejnost? Je nutné brát na zřetel, že jistě několik těchto „zbohatlíků“ má uloženo své bohatství v některé z offshore struktur, která jim přináší utajenost, z tohoto důvodu řada lidí žije v nevědomí. Proto lze polemizovat o tom, zda problematika daňových rájů bude skutečně v budoucnu pouhou minulostí (Tůma, 2013).

3.2 Konkrétní opatření v boji proti daňovým rájům

Přestože mnozí zastávají názor nemožnosti vymýcení daňových rájů, existují jedinci, kteří sdílí opačný postoj, a podnikají kroky k jejich postupné eliminaci.

Tato kapitola nabízí soupis základních opatření OECD, FATF a EU, jež se řadí k aktivním protivníkům mezinárodních finančních center.

3.2.1 OECD

Tato mezinárodní organizace se sídlem v Paříži vznikla v roce 1961 (OECD, 2014a). Nyní má třicet čtyři členských států (viz příloha č. 1), mezi nimiž je i Česká republika (ČR). V současnosti se hovoří o přístupu Ruské federace, oficiální termín však není znám. K hlavním partnerům Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) patří Čínská lidová republika, Indie, Indonésie, Brazílie a Jihoafrická republika (OECD, 2013).

Podstatou fungování OECD je politická spolupráce jednotlivých států ve snaze zajistit dlouhodobý celosvětový hospodářský a sociální blahobyt (OECD, 2014a).

V médiích je OECD často spojováno s negativním postavením ve vztahu k daňovým rájům. Je však nutno podotknout, že jejím cílem není bojovat proti všem mezinárodním finančním centrům, ale naopak soustředit se pouze na jurisdikce, které nedosahují vlastní daňové výnosy, a jejichž legislativa odporuje legislativě státu, z něhož nerezident pochází (Kubátová, 2009). Akont (2009b) dodává, že OECD rozlišuje daňovou konkurenci *nekalou* a *normální* (ta však není předmětem jednání této organizace).

OECD usiluje převážně o dostatek transparentnosti a efektivní výměny informací mezi státy v daňových záležitostech. Je potřeba daňové systémy jednotlivých zemí sladit, což se děje prostřednictvím Vzorové smlouvy o zamezení dvojího zdanění příjmů či majetku. Není potřeba dále rozebírat, jelikož tato oblast je vysvětlena již v kapitole 2.2.2 (Kubátová, 2009).

OECD v roce 1998 poprvé zveřejnila kritéria pro identifikaci daňového ráje a o dva roky později i jejich seznam, který je znázorněn v Tab. 3.1. Tehdy se jednalo o třicet pět států, které uplatňovaly speciální daňový systém, často označován jako „škodlivý“ (OECD, 2000). Rovněž jmenované země vyzvala k odstranění nekalých praktik umožňující subjektům útočiště před vysokým zdaněním v domácím státě (Kubátová, 2010).

Tab. 3.1 Seznam daňových rájů dle OECD v roce 2000

Daňové ráje	
Americké Panenské ostrovy	Maledivy
Andorra	Maršallový ostrovy
Anguilla	Monako
Antigua a Barbuda	Montserrat
Aruba ^a	Nauru
Bahamy	Nizozemské Antily ^a
Bahrajn	Niue ^b
Barbados	ostrov Man
Belize	Panama
Britské Panenské ostrovy	Samoa
Cookovy ostrovy ^b	Seychelská republika
Dominika	Svatá Lucie
Gibraltar	Svatý Kryštof a Nevis
Grenada	Svatý Vincenc a Grenadiny
Guernsey (Sark, Alderney)	Tonga
Jersey	Turks a Caicos
Libérie	Vanuatu
Lichtenštejnsko	

^a Aruba a Nizozemské Antily jsou země Nizozemského království.

^b Cookovy ostrovy a Niue jsou závislá území Nového Zélandu.

Zdroj: OECD (2000), vlastní zpracování

OECD se však setkala s kritikou ze strany daňových rájů, které poukazovaly na nedostatky v daňových systémech právě u samotných členů OECD (Tožička, 2007). I přesto se OECD podařilo přimět několik států k podpisu tzv. *commitment letter*, což Petrovič a kol. (2002, s. 77) vysvětluje jako: „*Prohlášení, ve kterém se příslušné vlády*

měly svým podpisem zavázat k realizaci opatření nutných k odstranění „škodlivých“ aspektů domácí fiskální politiky a přijetí časového harmonogramu, dokdy tyto aspekty budou zrušeny.“. Překvapením však byla zpráva v roce 2002, jelikož seznam daňových rájů se zúžil na pouhých sedm států (Andorra, Libérie, Lichtenštejnsko, Marshallovy ostrovy, Monako, Nauru, Vanuatu), které nepřistoupily na požadavky OECD a setrvaly tak u nestandardního daňového řádu. To však netrvalo dlouho. V roce 2003 se zavázalo ke spolupráci Nauru a Vanuatu, 2007 Marshallovy ostrovy a Libérie. Andora, Lichtenštejnsko a Monako byly ze seznamu nespolupracujících daňových rájů vyškrtnuty v květnu 2009 (OECD, 2014b).

OECD úzce spolupracuje s G20, což je skupina dvaceti států - Argentina, Austrálie, Brazílie, Čína, Kanada, Francie, Německo, Itálie, Indie, Indonésie, Japonsko, Korejská republika, Mexiko, Rusko, Saúdská Arábie, Jihoafrická republika, Turecko, USA, Velká Británie, EU (G20, 2014a), která funguje za účelem mezinárodní hospodářské spolupráce mezi členskými státy, a na svých zasedáních rozhoduje o způsobu posílení globální ekonomiky, jejich reformách aj. (G20, 2014b).

Na základě míry spolupráce států s OECD z hlediska daňové průhlednosti či informovanosti jsou státy rozděleny do několika oblastí (Akont, 2009b). Dvořáček a Tyll (2010) ve své publikaci uvádí rozdělení států do tří kategorií, které byly ujednány na summitu G20 v dubnu 2009:

- *bílá listina* – země, jež plní veškeré sjednané standardy v rámci mezinárodní spolupráce týkající se výměny bankovních i daňových informací (plně spolupracující);
- *šedá listina* – státy, které sice přijaly stanovy k zajištění kooperace, avšak stále nedošlo k jejich začlenění do právního řádu (spolupracující);
- *černá listina* – jurisdikce, které striktně odmítají přistoupit na požadavky vzájemné spolupráce (nespolupracující).

Na výše zmíněném summitu G20 byly na černou listinu zařazeny Filipíny, Kostarika, Labuan a Uruguay. Tento čin OECD může hodnotit pozitivně, jelikož u jmenovaných států to vyvolalo zájem přistoupit na dodržování mezinárodních standardů pro finanční otevřenost a to už týden po jejich zveřejnění. Tím si samozřejmě zasloužily přesun z černé listiny na listinu šedou. Avšak v případě, že některý ze států by se rád vyjímal na listině bílé, a je zařazen na listině šedé, tak tento přesun je podmíněn

uzavřením nejméně dvanácti bilaterálních (oboustranných) smluv o poskytování a sdílení informací (Dvořáček a Tyll, 2010).

3.2.2 FATF

Základy Finančního akčního výboru proti praní peněz (*The Financial Action Task Force on Money Laundering* – dále FATF) byly položeny v červenci 1989 skupinou sedmi nejvyspělejších států světa tzv. G7 – na svém summitu v Paříži (FATF, 2014a). Během několika let se tato skupina zemí rozrostla na třicet šest členů (34 států a 2 regionální organizace). Jejich přesný souhrn je uveden v příloze č. 2 (FATF, 2013a).

Posláním FATF je činit kroky proti financování terorismu, praní špinavých peněz a jiným činnostem ohrožujícím finanční instituce a bankovní systémy celého světa (FATF, 2014a).

FATF po svém vzniku nelenila a za necelý rok (v dubnu 1990) vydala *čtyřicet doporučení*² nezbytných v boji proti praní špinavých peněz, které, jak ve své publikaci uvádí Petrovič a kol. (2002, s. 74), „by všechny země světa měly v rámci boje proti praní špinavých peněz uplatňovat a prosazovat“. FATF (2014b) dále dodává, že tyto standardy musely projít několika úpravami (v roce 1996, 2001, 2003 a 2012), aby stále byly aktuální, odpovídaly současné situaci ve světě a měly univerzální charakter i platnost.

Mimo jiné FATF nepravidelně zveřejňuje tzv. *Non-Cooperative Countries and Territories* (NCCT), u nás zvané jako „černá listina“, což je seznam zemí a teritorií umožňující financování terorismu a legalizaci výnosů z trestné činnosti (Tožička, 2007). První seznam byl zveřejněn v roce 2000 a identifikoval patnáct států (OECD měla svůj seznam obsáhlejší - třicet pět zemí). Jejich přesné znění a vývoj v čase je uveden v Tab. 3.2. V roce 2001 se listina obměnila a hovořilo se o devatenácti NCCT – šest států se přidalo k původním patnácti a naopak čtyři státy byly ze seznamu odebrány. V září téhož roku na černou listinu byly připsány další dva státy (Grenada, Ukrajina), avšak poté už docházelo k postupnému zužování seznamu, až nakonec v říjnu 2006 došlo k úplnému vynětí všech zemí a teritorií. Nyní tato černá listina neobsahuje žádnou jurisdikci, to ovšem neznamená, že již žádná země není problémová (FATF, 2007).

² Jejich přesné znění je možné nalézt na webových stránkách FATF (2013b): http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/pdfs/FATF_Recommendations.pdf.

Tab. 3.2 Černá listina FATF od roku 2000 - 2006

Rok/měsíc		NCCT	
2000	červen	Bahamy, Kajmanské ostrovy, Cookovy ostrovy, Dominika, Izrael, Libanon, Lichtenštejnsko, Marshallovy ostrovy, Nauru, Niue, Panama, Filipíny, Rusko, Svatý Kryštof a Nevis, Svatý Vincenc a Grenadiny	
		nové NCCT	vyřazené NCCT
2001	červen	Egypt, Guatemala, Maďarsko, Indonésie, Myanmar (Barma), Nigérie	Bahamy, Kajmanské ostrovy, Lichtenštejnsko, Panama
	září	Grenada, Ukrajina	
2002	červen		Izrael, Libanon, Svatý Kryštof a Nevis, Maďarsko
	říjen		Dominika, Marshallovy ostrovy, Niue, Rusko
2003	únor		Grenada
	červen		Svatý Vincenc a Grenadiny
2004	únor		Egypt, Ukrajina
	červen		Guatemala
2005	únor		Cookovy ostrovy, Indonésie, Filipíny
	říjen		Nauru
2006	červen		Nigérie
	říjen		Myanmar

Zdroj: FATF (2007), vlastní zpracování

FATF ve svých každoročních zprávách hodnotí jednotlivé jurisdikce, zda dodržují doporučení v boji proti praní špinavých peněz a financování terorismu. V prohlášení z února 2014 tento mezivládní výbor identifikoval Írán a Korejskou lidově demokratickou republiku (KLDK) za nejrizikovější oblasti a vyzývá je, aby okamžitě začaly řešit své nedostatky, jež ohrožují mezinárodní finanční sektor. Írán představuje pro veškeré státy hrozbu zejména v oblasti financování terorismu. FATF proto vybízí všechny jurisdikce k obezřetnosti vůči těmto dvěma zemím, a také k učinění opatření, jež mají zajistit ochranu jejich finančních sektorů. Za další rizikové státy, i přes svou spolupráci s FATF, považuje Alžírsko, Ekvádor, Etiopii, Indonésii, Myanmar, Pákistán, Sýrii, Turecko a Jemen,

kteře sice podnikly kroky ke zlepšení v boji proti praní peněz a financování terorismu, ale i přesto je FATF nutí řešit své zbývající nedostatky (FATF, 2014c).

I když státy přijaly doporučení FAFT, aby z černé listiny byly vymazány, v případě jejich nedodržení tato mezivládní organizace může případné porušení vymáhat pouze morální cestou (Tožička, 2007).

3.2.3 Evropská unie

Samozřejmě nesmí být opomenuta Evropská unie (EU), jejíž kroky taktéž směřují proti daňovým únikům a podvodům. Toto společenství dvaceti osmi států³ by rozhodně nemělo tuto problematiku nechat náhodě, už jen z toho důvodu, že právě několik jeho členů je považováno za daňové oázy (např. Rakousko, Nizozemsko, Kypr, Velká Británie). Dokonce se hovoří i o Maďarsku, které působí jako „skrytý“ daňový ráj. Nabízí několik výhod, mezi něž patří i nízká korporátní daň (nebo též daň z příjmů právnických osob). K 31. 10. 2013 je sazba této daně ve výši 10 % a to za podmínky, že obrat činí méně než 500 mil. HUF (maďarských forintů). Pro lepší představu se jedná zhruba o 44 mil. Kč. Částka nad touto hranicí podléhá 19 % daňové sazbě. Kypr, o kterém se hovoří v následující kapitole, má k 31. 10. 2013 taktéž 10 % korporátní daň, ovšem část svých investorů ztrácí díky tomu, že v očích úřadů se jeví jako méně důvěryhodný. Proto mnozí míří právě do Maďarska, neboť nepůsobí tolik okatě (Široký, 2013), (Ekonom a mil, 2012).

Toho, že někteří členové EU jsou považováni za daňové oázy, si všimají i samotné daňové ráje, které stojí mimo EU. Dá se tedy hovořit o tom, že členové EU s nestandardním daňovým systémem částečně brzdí jejich boj.

Krutílek a Repiská (2013) zdůrazňují, že EU ročně přichází přibližně o 1 bilion eur díky daňovým únikům. EU však předpokládá, že nejpozději do roku 2020 by tato ztráta mohla být snížena alespoň na polovinu.

Významným mezníkem se stal rok 2012, kdy Evropská komise předložila třicet čtyři opatření včetně dvou doporučení pro členské státy obsažených v tzv. *Akčním plánu pro posílení boje proti daňovým podvodům a únikům*. V prvním doporučení jsou státy vyzvány k identifikaci daňových rájů pomocí společných rysů (tvrdších než obvyklé

³ Belgie, Francie, Itálie, Lucembursko, Německo, Nizozemsko, Dánsko, Irsko, Velká Británie, Řecko, Portugalsko, Španělsko, Finsko, Rakousko, Švédsko, Česká republika, Estonsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Polsko, Slovensko, Slovinsko, Bulharsko, Rumunsko a od 1. července 2013 také Chorvatsko (Široký, 2013).

mezinárodní standardy OECD), a rovněž aby tyto zjištěné destinace uvedly na národní černé listiny (Krutílek a Repiská, 2013).

Agresivní daňové plánování (rozsáhlý plán k umělému přesunu zisků pro minimalizaci daňové povinnosti) je už předmětem druhého doporučení pro členské státy, které představuje návrh způsobů, jakými lze zabránit vyhýbání se neplacení daní na vlastním a současně i na cizím území (tzv. dvojí nezdanění). V důsledku toho EU doporučuje státům posílit své smlouvy o zamezení dvojího zdanění (Krutílek a Repiská, 2013).

Svůj zájem o daňové ráje projevil také Evropský parlament, jenž navrhuje například přijetí společné definice daňových rájů (Krutílek a Repiská, 2013).

EU se již řadu let potýká s nadužíváním bankovního tajemství, které však na jaře 2013 zažilo svůj zlom. Vlivem stále rostoucího tlaku především ze strany mezivládních institucí, Lucembursko a následně také Švýcarsko polevili, a zavázali se tedy k tomu, že nezveřejnění informací o bankovním účtu zahraničního klienta se stane minulostí. Ovšem skutečný zánik této formy bankovní utajenosti pravděpodobně nastane od 1. 1. 2015, kdy na základě návrhu směrnice předložené Evropskou komisí v červnu 2013 se očekává automatická výměna informací mezi správci daně (finančními úřady) v rámci EU. Tento zásah bude mít nejspíše vliv na kapitálové zisky, dividendy a veškeré jiné formy finančních výnosů a zůstatků na účtech. Novou směrnicí EU vřele přijímá také USA, neboť již uzavřená dohoda s Francií, Německem, Itálií, Velkou Británií a Španělskem, jejíž podstatou je výměna informací o bankovních účtech Američanů, by jistě ještě více napomohla k jejich vzájemné spolupráci (Krutílek a Repiská, 2013).

Nicméně je nutné zmínit Rakousko, jež na veřejnosti vystupuje jako poslední stát EU, který dlouhodobě odmítá přistoupit na šíření bankovních dat svých klientů. Jeho jedinečné postavení v oblasti bankovní utajenosti ho příliš neovlivnilo a rozhodlo se tedy i nadále „částečně“ setrvat u bankovního tajemství. Slovo „částečně“ je zdůrazněno z toho důvodu, že Rakousko sice na návrh o sdílení dat v bankovníctví nakonec přistoupilo, ale zároveň si stanovilo podmínky. Jedná se především o výjimku týkající se Rakušanů, jež v jejich státě odvádí daně. U těch nesmí být bankovní tajemství narušeno. Mezi další kritéria, která musí být dodržena u konečné dohody, patří soulad se směrnicemi OECD, vedle toho musí taktéž brát v potaz nynější bilaterální dohody Rakouska a respektovat bankovní tajemství, které by mělo přinést rakouské státní pokladně alespoň miliardu eur z účtů Rakušanů, kteří si ukládají své finance v Lichtenštejnsku a Švýcarsku.

Avšak směrnice OECD prozatím pokládá za povinnost sdílet informace o účtech mezi státy pouze na požádání, nikoliv automaticky (KET, 2013).

EU si i přes určité neshody stále stojí za svým cílem - dát sbohem daňovým únikům a souvisejícímu bankovnímu tajemství, zajistit výměnu informací a rovněž harmonizovat DPH a daně z příjmů, a vytvořit tak spravedlivý daňový (bankovní) systém, který dokáže naplnit „hladové“ rozpočty jednotlivých států (Kubátová, 2010). Ovšem, jak podotýká Široký (2013, s. 40), „*u většiny procedurálních otázek, které se týkají daní, je vyžadován všeobecný souhlas všech členských zemí*“. Tato skutečnost přivádí řadu lidí k zamyšlení, zdali přistoupení nového členského státu (Chorvatska) ještě více neztíží proces daňové harmonizace⁴, který je nezbytný pro dosažení efektivního fungování daňové správy a tedy i informovanosti o daňových záležitostech rezidentů či nerezidentů mezi členskými státy a institucemi – převážně bankami.

3.3 Daňové systémy konkrétních destinací

Daňových rájů rozhodně není málo, pro představu Klein a Židek (2002, s. 206) zdůrazňují, že „*počet offshore jurisdikcí či jurisdikcí s nízkým zdaněním přesahuje šedesát zemí*“. Tyto země jsou rozmístěny po celém světě a každé toto území ukrývá pod svým názvem rozdílné charakteristiky, a to ať už ekonomické či geografické, které ve výsledku spojuje jediný termín, a to „daňový ráj“.

Díky své značné roztržitosti jsou často členěny z hlediska geografického, které kupříkladu uvádí Dvořáček a Tyll (2010). Ti rozlišují daňové ráje *evropské* (Švýcarsko, Jersey, Gibraltar aj.), *karibské* (Kajmanské ostrovy, Bahamy, Bermudy aj.), *tichomořské* (Cookovy ostrovy, Vanuatu aj.) a *ostatní* (např. Mauricius).

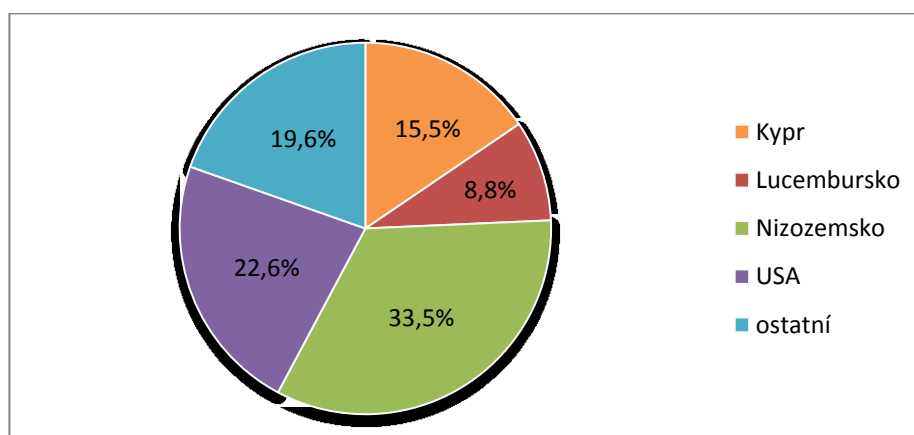
Předmětem této části textu je zaměřit se na konkrétní oblasti, jež jsou tímto termínem označovány, ovšem přes jejich rozsáhlost nelze zmínit všechny. Je třeba zdůraznit, že každá jurisdikce je svým způsobem významná, avšak tato práce je zaměřena zejména na státy evropského charakteru, a to především díky své oblibě u české veřejnosti, jež je typická právě pro Nizozemsko, Kypr a Lucembursko. Tento fakt potvrzují statistiky společnosti Bisnode Česká republika, a. s. (v minulosti známá jako ČEKIA - Česká kapitálová informační agentura, a. s.), která se už několik let specializuje na sledování zájmu podnikatelů o daňovou optimalizaci a zajištění anonymního vlastnictví. V jejich

⁴ Podstatou „harmonizace daní“ je přiblížit se a přizpůsobit jednotlivé daňové systémy zúčastněných států, jejichž kroky musí být v souladu s jimi stanovenými společnými pravidly. Tento proces probíhá ve třech fázích, kdy nejprve je nutné zvolit daň, která má být harmonizována, následně harmonizovat její daňový základ a nakonec také daňovou sazbu (Kubátová, 2010).

statistikách jsou zahrnuty pouze veřejně dostupné údaje o vlastnických vztazích českých společností, proto nelze očekávat, že početní stav firem vlastněných z daňového ráje je zcela přesný. Rovněž je potřeba zmínit, že se jedná o společnosti, ve kterých je obsažen zahraniční kapitál dané země (prostřednictvím právnické či fyzické osoby), proto organizace, která je vlastněna například z Nizozemska a Kypru, se započítává současně u obou států. Dále je zohledněna pouze primární vazba mezi ovládaným subjektem a jejím vlastníkem (Bisnode, 2013). Takže jestliže je česká firma vlastněna například společností sídlící v Londýně, která je dále ovládána například z Nizozemska, tak ve statistikách se tyto složité majetkové struktury neobjeví (Ekonom a mil, 2012).

Z grafu 3.1, v němž je znázorněn podíl počtu českých společností s vlastníkem z daňového ráje v roce 2013 v rámci devatenácti srovnávaných oblastí, je zřejmé, že česká veřejnost nejvíce upřednostňuje Nizozemsko (33,5 %), následují ho USA⁵ (22,6 %), Kypr (15,5 %), Lucembursko (8,8 %) a ostatní⁶ (Bisnode, 2014).

Graf 3.1 Podíl počtu českých společností s vlastníkem z daňového ráje v roce 2013 [%]

Zdroj: Bisnode (2014), vlastní výpočty

V Tab. 3.3 je vyjádřen vývoj počtu českých společností, jež mají vlastníka se sídlem v Nizozemsku, Kypru či Lucembursku. Počáteční data jsou od roku 2006, jelikož firma v té době započala svou činnost v oblasti daňové optimalizace a anonymity vlastnictví, až do roku 2013. Jestliže jsou porovnána data mezi léty 2012 a 2013, tak Kypr

⁵ Aby USA fungovaly jako daňový ráj, musí splňovat, jak uvádí Bisnode (2013), tyto podmínky: „firma nesmí být (spolu)vlastněna Američanem, nesmí mít v USA žádné daňové povinnosti, nesmí obchodovat s americkými rezidenty, nesmí mít z USA žádný příjem, nesmí zaměstnávat Američany“.

⁶ Bahamy, Belize, Bermudské ostrovy, Britské Panenské ostrovy, Hongkong, Gibraltar, Jersey (Velká Británie), Kajmanské ostrovy, Lichtenštejnsko, Malta, Monako, Nizozemské Antily, Panama, Seychelská republika, Spojené arabské emiráty (Bisnode, 2013).

dosahuje největší absolutní i relativní přírůstek v rámci těchto tří vybraných států. Negativní vývoj má Nizozemsko (od roku 2010) s Lucemburskem (od roku 2011), kteří nepociťují zlepšení ani v roce 2013. Překvapením je však Kypr, u kterého počet společností vzrostl, a to i přes probíhající kyperskou krizi⁷. Tab. 3.3 dává jasně najevo, že obliba daňových rájů stále roste. Analytička agentury Bisnode podotýká, že zájem o přesun mateřských společností do daňových rájů je možné očekávat i v roce 2014, a to i přesto, že na tyto jurisdikce je vyvíjen stále větší nátlak ze strany odpůrců (především EU). Detailní pohled na vývoj veškerých daňových rájů, jež jsou srovnávány ve statistikách Bisnode od roku 2006 až 2013, je uveden v příloze č. 3 (Bisnode, 2013), (Bisnode, 2014).

Tab. 3.3 Vývoj počtu českých společností s vlastníkem z daňového ráje v letech 2006 - 2013

Země	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Abs. změna 2012 - 2013	Rel. změna 2012 - 2013 [%]
Nizozemsko	3042	3274	3474	4551	4519	4501	4443	4368	-75	-1,69
Kypr	663	956	1150	1411	1550	1705	1904	2018	114	5,99
Lucembursko	720	864	935	1241	1254	1192	1173	1144	-29	-2,47
Celkem	4425	5094	5559	7203	7323	7398	7520	7530	10	0,13

Zdroj: Bisnode (2013), (2014), vlastní zpracování

Následující část této kapitoly nabízí základní srovnání daňových systémů výše zmíněných evropských jurisdikcí. Důvodem jejich výběru není jen jejich obliba u českých podnikatelů, ale taktéž snaha nahlédnout na jejich daňový systém a zjistit, proč právě ony jsou tak vyhledávané jurisdikce, a to i přesto, že jsou členy EU, která usilovně bojuje proti daňovým únikům, a právě tak i za vzájemnou harmonizaci daní a poskytování informací. Je proto zarážející, že zrovna nejvyhledávanější státy v ČR jsou země EU.

⁷ Finanční krize, která přinutila kyperskou vládu domáhat se v červnu 2012 o finanční pomoc od EU na pomoc bankám, dostala Kypr počátkem roku 2013 na pokraj bankrotu. Hlavní příčinou byly zhoršující se vládní finance a rozsáhlé úvěry kyperských bank směřující mimo jiné i do problémového Řecka, avšak v rámci mezinárodní pomoci byla polovina těchto úvěrů řecké vládě odpuštěna. Nicméně tento čin pravděpodobně Řecku pomohl, ale naopak Kypr se dostal do značných problémů, a taktéž bylo pošpiněno dobré jméno kyperských bank. Pro odvrácení platební neschopnosti byla nezbytná restrukturalizace bank, omezení finančního sektoru a finanční pomoc EU (ČTK, 2013a), (BBC, 2014).

Nejprve je nutné se zastavit u daní přímých, mezi které patří daně důchodové (daň osobní a daň korporátní) a daně majetkové (silniční daň, daň z nemovitostí a daně převodové⁸). Pro zjištění celkového zatížení přímými daněmi se započítává i platba sociálního pojištění. Avšak nominální sazby jsou nedostačujícím faktorem pro zhodnocení skutečné míry zdanění, neboť u osobní důchodové daně je nutné ještě zohlednit možné slevy na dani a osvobození od daně či odčitatelné položky od základu daně. Naproti tomu u korporátních daní jsou zase zavádějící rozdílné metody a doby odpisování či často omývané investiční pobídky a zvýhodňování právnických osob, které mají za následek výrazné odchýlení nominální sazby od sazby reálné – efektivní (Široký, 2013).

Korporátní daň nebo též daň z příjmů právnických osob uplatňují všechny členské státy EU, a to i přesto, že mnozí odborníci ji považují za nedůležitou (Široký, 2013). Například Kubátová (2010, s. 190) uvádí jeden z argumentů proti této dani, a to takový, že „všechny zisky korporací se koneckonců stanou osobními důchody fyzických osob a podlehnou osobní důchodové dani“. Ovšem řada států neklade na korporátní daň až takový důraz a značný prostor přenechává důchodovým daním osobním (neboli dani z příjmů fyzických osob), což vede k poměrně nízkým výnosům z korporátních daní. Jestliže by nastala situace, že některý ze států přestane uplatňovat korporátní daň, jistě by to vedlo k silné zahraniční konkurenci (škodlivé) a tedy i k přilákání více zahraničních investorů (Kubátová, 2010).

Na rozdíl od daní přímých, kde proces harmonizace vážne⁹, jsou daně nepřímé (zejména DPH) předmětem jednání členů EU již od samého počátku ekonomické integrace, jelikož jsou nezbytným krokem k dosažení efektivního fungování jednotného vnitřního trhu, jenž probíhá na principu volného pohybu zboží, služeb, osob a kapitálu (Široký, 2013).

Pozoruhodné je to, že až do poloviny šedesátých let dvacátého století, jak uvádí Široký (2013), měly zakládající státy Evropského hospodářského společenství (EHS), mezi něž patří i Lucembursko a Nizozemí, zcela odlišné a nesrovnatelné daňové systémy. DPH nebyla v té době absolutní neznámou, jelikož právě v případě Francie byla

⁸ V ČR je to daň dědická, daň darovací, daň z převodu nemovitostí (Boněk, 2001). V ČR byl k 1. 1. 2014 zrušen zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, zákonem opatřením Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí (daň z převodu nemovitostí nahrazena termínem daň z nabytí nemovitých věcí). Dále zákonem opatřením Senátu č. 344/2013 Sb., o změně daňových zákonů v souvislosti s rekodifikací soukromého práva a o změně některých zákonů, přestala daň dědická a daň darovací samostatně existovat, od 1. 1. 2014 spadají pod daň z příjmů. Daň dědická je v podstatě zrušena, jelikož jsou od daně z příjmů osvobozeny všechny tři příbuzenské linie (Petlachová, 2013).

⁹ Široký (2013) nalézá příčinu v rozdílných účetních systémech a neochotě členů EU dále harmonizovat.

uplatňována¹⁰. V roce 1967 členské státy EHS dospěly k názoru povinně zavést systém DPH, což je dnes jediná všeobecná nepřímá daň ve všech členských státech EU.

Nicméně nynější situace v oblasti fungování daní v případě Nizozemí, Kypru a Lucemburska je popsána v následujících kapitolách.

3.3.1 Nizozemsko

Jak už bylo zmíněno, Nizozemsko je jedním z šesti států¹¹, který podepsal v roce 1951 tzv. Pařížskou dohodu, zakládající Evropské společenství uhlí a oceli (dále ESUO). Tato dohoda vstoupila v platnost v roce 1952 (Kaňa, 2010). Od té doby Nizozemsko podniklo řadu kroků směřujících k vzájemné spolupráci se členskými státy, mezi něž patří i zavedení DPH v roce 1969 (oficiální národní název DPH je *Belasting over de Toegevoegde Waarde* – BTW (Ernst & Young, 2013)) a přijetím oficiální měny eura v roce 2002 (BBC, 2013b).

Součástí Nizozemska jsou dvě zámořská území, Aruba a Nizozemské Antily, která jsou však pro daňové účely považována za samostatné jurisdikce (Van den Brink-van Agtmaal a kol., 2013).

Daňový systém v Nizozemí se řadí mezi klasické daňové systémy, jež zahrnují daně z příjmů (osobní i korporátní), daně majetkové včetně daní převodových, daně spotřební, sociální pojištění a daň z přidané hodnoty. U tohoto státu je uplatňován tzv. modifikovaný klasický systém, což znamená, že firemní zisky jsou plně zdaněny, a rozdělený zisk po zdanění (dividendy) je opět zdaněn v rukou akcionářů (Široký, 2013).

Tab. 3.4 zachycuje sazby důchodových daní včetně DPH, jež jsou v Nizozemsku platné k 31. 10. 2013. Při pohledu na ni je zřejmá dvacetiprocentní sazba korporátní daně, která je uvalována na zisk do výše 200 000 EUR, ovšem při překročení této hranice činí sazba 25 %. Pro kapitálové zisky platí stejné sazby (Van den Brink-van Agtmaal a kol., 2013). Korporátní daň však není jediná uvedená v této tabulce. Je vhodné se zmínit taktéž o dani osobní, která představuje čtyři daňová pásma, kdy v prvním pásmu (zdanitelný příjem do 19 645 EUR) je sazba 37 %, v posledním příjmovém rozpětí (nad 55 991 EUR) je 52 % sazba daně, což je nejvyšší ve srovnání se všemi členy EU. Co se týče DPH, tak (stejně jako v ČR) Nizozemsko uplatňuje dvě sazby – sníženou 6 % a základní 21 % (Široký, 2013).

¹⁰ Ostatní státy používaly daň z obratu, která stejně jako DPH je uplatňována ve všech fázích výroby a prodeje zboží, avšak bez možnosti plátců si odpočítat z celkové daňové povinnosti částku daně, kterou již zaplatili při nákupu materiálu nebo polotovaru. U DPH je zdaněna pouze přidaná hodnota (tj. hodnota zboží nebo služby, kterou si plátce přidává k hodnotě nakoupené komodity), nikoliv hodnota, která už byla zčásti zdaněna, mnohdy i vícenásobně (Široký, 2013).

¹¹ Kromě Nizozemska je to také Belgie, Francie, Itálie, Lucembursko a Německo (Široký, 2013).

3.3.2 Kypr

Dalším státem, jenž je využíván v MDP, je Kypr. Od roku 2004 je součástí EU a o čtyři roky později se stal právoplatným členem eurozóny. DPH, v Kypru známá jako *Arithmos Egrafis* – FPA, byla zavedena v roce 1992 (Široký, 2013).

Kyperský daňový systém se příliš neliší od systému Nizozemska, je taktéž složen z daní z příjmů fyzických i právnických osob (mezi něž je zahrnuto i sociální pojištění a příspěvek na obranu¹²), DPH a spotřebních daní, daně převodové nejsou vybírány. Stejně jako tomu bylo u Nizozemska, jsou korporátní a osobní důchodové daně propojeny modifikovaným klasickým systémem.

Opět je potřeba odkázat na Tab. 3.4, v níž jsou uvedené základní sazby uplatňované na Kypru k 31. 10. 2013. Na první pohled je zajímavá poměrně nízká sazba daně ze zisků korporací, a to ve výši 10 %, kapitálové zisky jsou zdaněny 20 % sazbou (Van den Brink-van Agtmaal a kol., 2013). Naproti tomu daň z příjmů fyzických osob (osobní důchodová daň) má pět daňových pásem. V prvním příjmovém rozpětí (do 19 500 EUR) je sazba nulová, nejvyšší sazba je uvalena na páté daňové pásmo (nad 60 000 EUR), a to 35 %. Kyperská DPH se člení na sazbu základní 18 % a dvě snížené sazby 5 % a 8 % (Široký, 2013).

3.3.3 Lucembursko

Lucembursko je zemí, jež uzavírá tuto kapitolu, a je známé díky svému bankovnímu tajemství. Společně s Nizozemskem podepsalo tzv. Pařížskou dohodu v roce 1951, jež vstoupila v platnost v roce 1952, a stalo se členem ESUO. V roce 2002 Lucembursko přijalo euro za svou národní měnu. Místní označení DPH, uplatňované od roku 1970, nese název *Taxe sur la valeur ajoutée* – TVA (Ernst & Young, 2013), (BBC, 2013a).

Daňový systém Lucemburska je, stejně jako u předešlých států, založen na korporátní dani a dani osobní, které v zásadě fungují na principu modifikovaného klasického systému. Avšak u dividend individuálních akcionářů (rezidentských) se ve většině případů uplatňuje 50 % osvobození, pro firemní akcionáře může být osvobození od daně buď 50 % či 100 % (Van den Brink-van Agtmaal a kol., 2013). Lucembursko dále uplatňuje příspěvky sociálního pojištění, komunální obchodní daň¹³, majetkové daně, daň z čistého bohatství¹⁴, spotřební daně a DPH (Široký, 2013).

¹² Příspěvek na obranu, který je součástí daní důchodových, je povinna uhradit každá fyzická či právnická osoba, která je kyperským daňovým rezidentem.

¹³ Obchodní (municipální) daň je daní z příjmů placenou navíc k dani korporátní a je uvalena na všechny obchodní podniky na území Lucemburska (Široký, 2013).

K 31. 10. 2013 má Lucembursko 19 daňových pásem (zdanitelný příjem v prvním pásmu (do 11 265 EUR) má nulové zdanění; příjem nad 100 000 (devatenácté daňové pásmo) podléhá 40 % sazbě), což je nejvíce v rámci celé EU. Jen pro srovnání, ČR má jednu osobní důchodovou sazbu ve výši 15% a u daně z příjmů právnických osob 19 % (Široký, 2013). Standardní výše korporátní daně platná k 31. 10. 2013 je 21 %, avšak u společností, jejichž zdanitelný příjem nepřevyšuje 15 000 EUR, je základní sazba 20 %. Z této daně je však odváděná 7 % přírážka do fondu zaměstnanosti, výsledná daň je proto 22,47 %. Korporátní daň v Lucembursku se ve skutečnosti ještě navyšuje o municipální daň, proto výsledná daň činí 29,22 % (21 % + 7 % + 6,75 %). Lucembursko uplatňuje nejvíce sazeb DPH ve srovnání s Nizozemskem a Kypr, kde standardní sazba je ve výši 15 %, u dvou snížených sazeb je to 6 % a 12 %, a jako jediná z nich vyčnívá se super sníženou sazbou 3 %. Jejich přesný výčet je uveden v Tab. 3.4 (Van den Brink-van Agtmaal a kol., 2013).

Tab. 3.4 Sazby daní ve vybraných státech EU k 31. 10. 2013

Země	Důchodové daně			
	Daň osobní		Daň korporátní	
	Nejvyšší sazba (%)	Počet sazeb	Nominální sazba (%)	
Nizozemsko	52	4	20,0 / 25,0	
Kypr	35	5	10,0	
Lucembursko	40	19	20,0 / 21,0	
Země	Sazby daně z přidané hodnoty (DPH)			
	Počet sazeb	Super snížená (%)	Snížená (%)	Základní (%)
Nizozemsko	2	-	6	21
Kypr	3	-	5; 8	18
Lucembursko	4	3	6; 12	15

Zdroj: Široký (2013), vlastní zpracování

3.3.4 Daňové zatížení Nizozemska, Kypru a Lucemburska

V MDP hraje významnou roli celkové daňové zatížení jednotlivých států, už jen z toho důvodu, že se promítá v konkurenceschopnosti každé země. Ta zajisté působí na investory, kteří zvažují, zda zahájit svou podnikatelskou aktivitu na území domácího či zahraničního

¹⁴ Daň z čistého bohatství je přímou majetkovou daní, která existuje pouze na úrovni firem a podléhá jí rezidentní společnosti (Široký, 2013).

státu. Je všeobecně známo, že každý subjekt usiluje o minimalizaci svých nákladů, v nichž podstatnou roli hrají právě daně. Není se tedy čemu divit, když investor začne podnikat na území s nízkým daňovým zatížením.

V této práci je daňové zatížení vyjádřeno pomocí daňové kvóty a World Tax Index (dále WTI). Termín „daňová kvóta“ není nic jiného, než makroekonomický ukazatel, který vyjadřuje podíl daní na hrubém domácím produktu. Rozlišuje se daňová kvóta jednoduchá (zahrnuje pouze ty příjmy veřejných rozpočtů, které jsou za daně skutečně označovány) a složená (navíc zahrnuje i příspěvky na sociální zabezpečení). Zde se hovoří o daňové kvótě složené (Boněk, 2001).

Naproti tomu zde vystupuje WTI. Machová a Kotlán (2013a) jej vysvětlují jako alternativní ukazatel daňové kvóty, jenž je sestaven z tvrdých dat z databází OECD a měkkých dat získaných dotazníkovým šetřením u daňových expertů v zemích OECD. Tento ukazatel daňového zatížení je sestaven z několika dílčích indexů, mezi něž patří:

- *korporátní daň (daň z příjmů právnických osob)* – zahrnuty nominální daňové sazby, progresivity sazby, administrativa, pobídky a uznatelnosti nákladů;
- *osobní daň (daň z příjmů fyzických osob)* – rovněž jsou obsaženy nominální daňové sazby a progresivity sazby, dále osobní odpočty, úvěry a příspěvky na sociální zabezpečení;
- *DPH* – základní a snížené sazby DPH, osvobození od daně a registrace povinnost k dani;
- *daně majetkové* – daň z nemovitostí, daň dědická a darovací, daň z čistého bohatství, daně z finančních a kapitálových transakcí, případně jiné majetkové daně;
- *ostatní daně ze spotřeby* – zde spadá daň z piva, z vína a meziproductů, z lihu, z minerálních olejů a daň z tabákových výrobků.

V Tab. 3.5 je vyjádřeno daňové zatížení Nizozemska, Kypru a Lucemburska s použitím daňové kvóty a WTI k 31. 12. 2012. Hodnoty daňové kvóty každoročně zveřejňuje statistický úřad EU – Eurostat. V případě ukazatele WTI je hodnota daňového zatížení uvedena pouze u Nizozemska a Lucemburska, jelikož metodika WTI vychází z dat OECD, která se soustřeďuje pouze na jejich členy, proto na Kypr, jako na jediný z těchto tří států, se logicky nemůže vztahovat.

Tab. 3.5 Daňové zatížení vybraných států EU k 31. 12. 2012

Země	Daňové zatížení [%]	
	Daňová kvóta	WTI ^a
Nizozemsko	39,6	58,7
Kypr	35,3	-
Lucembursko	40,3	52,9

^a odhadované hodnoty*Zdroj: Eurostat (2014), Machová a Kotlán (2013b),**vlastní zpracování*

3.4 Dílčí shrnutí

Mezi současné nejznámější odpůrce daňových rájů patří Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) a Finanční akční výbor proti praní peněz (FATF). OECD znepokojují stále zmiňované daňové úniky, nebo též nedostatečná otevřenost v daňových záležitostech. Dále cílem FATF je eliminovat praní špinavých peněz a financování terorismu. Obě tyto mezivládní organizace zavedly publikování tzv. černých listin, ve kterých dnes nenalezneme žádný stát či teritorium. S těmito organizacemi spolupracuje také EU, která se pokouší společnými silami odvrátit hrozby vycházející z volnější daňové politiky.

Dlouhodobě přední místa, dle statistik společnosti Bisnode, drží české společnosti řízené z Nizozemí, USA, Kypru a Lucemburska. Celkový zájem o daňové ráje až do konce roku 2013 rostl a s tím jistě i poptávka po specializovaných agentech, kteří svým klientům pomáhají s efektivním uložením bohatství v některé z daňových oáz. Tato tematika je blíže rozebrána v následující kapitole.

4 Možnosti využití mezinárodního daňového poradenství v ČR

Předchozí kapitola pojednávala o současném vývoji daňových rájů včetně opatření jednotlivých organizací směřujících k postupné kooperaci a harmonizaci, a to zejména v daňových záležitostech. Existují však určité mantinely, jež tomuto brání. Kubátová (2010, s. 204 - 205) upozorňuje na to, že *„členské země se nehodlají ve prospěch společného trhu vzdávat svých zvyklostí a považují zásahy do základů a sazeb důchodových daní za vměšování do vlastních záležitostí“*. Tento postoj jednotlivých zemí je samozřejmě pochopitelný, avšak představuje věčný problém pro odpůrce daňových rájů. Na druhou stranu lze v tomto nalézt i určitá pozitiva, jelikož daňové ráje tak stále mají „zelenou“ a poradenství může být i nadále využíváno ve značné míře.

Právě tak je nutné si uvědomit, že dnešní globalizovaný svět, jenž je doprovázen značným vývojem informačních a komunikačních technologií, pobízí řadu lidí k smýšlení, zda zaujmout své podnikatelské místo na území cizího státu, a tedy využívat z toho plynoucích výhod, anebo setrvat na domácím území, což zpravidla nemusí být natolik přínosné. Na první pohled se přesun do daňového ráje může jevit jako jasné porušení zákonů, veřejnost se však nemusí obávat toho, že by jejich cesta směřující do finančního centra či daňové oázy byla v každém případě nelegální. Ovšem je třeba si uvědomit, že o morálce už takto hovořit nelze.

V případě, že se fyzická či právnická osoba rozhodne přemístit svou ekonomickou aktivitu do zahraničí, přesněji do daňového ráje, nemusí se obávat toho, že tento proces bude příliš zdoluhavý a administrativně náročný. S touto problematikou rády vypomáhají poradenské společnosti, které se snaží ušetřit drahocenný čas svým klientům, poskytnout cenné rady a zkušenosti, a zároveň jim vyhovět nejlepším možným způsobem (samozřejmě legální cestou). Už v kapitole 2.7.1 a 2.7.2 je zmínka o kritériích či funkcích poradce a poskytovatele v mezinárodním daňovém plánování (MDP), které při jejich výběru hrají roli a rozhodně by neměly zůstat nepovšimnuty, je-li vyžadováno docílení co nejlepších výsledků.

První část této kapitoly by měla čtenáři poskytnout informace o tom, jakým způsobem lze vyhledat subjekty zabývající se mezinárodním daňovým poradenstvím na území ČR a zároveň upozornit na jistá úskalí v této oblasti. Druhá část kapitoly je zaměřena na fázi výběru vhodné destinace, na jejíž území má být společnost zřízena. Čtenář tedy získá jistou představu o tom, co českému podnikateli přinese vstup na dané území, přesněji na území Nizozemska, Kypru a Lucemburska.

4.1 Komora daňových poradců České republiky

Komora daňových poradců České republiky (dále KDP ČR či Komora) se sídlem v Brně funguje od roku 1993, a za tu dobu se stala nenahraditelnou nejen v oblasti daňového poradenství, ale i mezi ostatními svobodnými profesemi v ČR. Komora je zároveň členem *Confédération Fiscale Européenne*, což je instituce, která koordinuje postupy daňových komor v souvislosti s evropským daňovým právem, prosazuje zájmy daňových poradců v Evropě a dokonce spravuje Evropský seznam daňových poradců (KDP ČR, 2014a).

V ČR se daňové poradenství řídí zákonem č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon je pro Komoru zásadní, jelikož upravuje podmínky jejího vzniku, postavení a též její působnost, a to vše v souladu s právem Evropských společenství. Komora mimo jiné sdružuje všechny daňové poradce působící na území ČR, a ti jsou evidováni v seznamu daňových poradců. Postoj státní správy ČR ke KDP ČR je příznivý, KDP ČR je v ČR zcela uznávaná.

Posláním Komory je chránit a prosazovat příslušné zájmy daňových poradců, provádět nad nimi náležitý dohled při výkonu daňového poradenství, usměrňovat jejich činnost v souladu s právními předpisy, a taktéž pro daňové poradce vytvářet předpoklady pro zvyšování jejich kvalifikace a profesionální úrovně, včetně provádění kvalifikačních zkoušek u kandidátů o profesi daňového poradce (KDP ČR, 2014a).

4.1.1 Legislativní vymezení daňového poradenství v ČR

Podstatou zákona č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců České republiky, ve znění pozdějších předpisů, je vymezit postavení a činnost daňového poradce, který svým klientům poskytuje pomoc v oblasti práva, a taktéž ekonomické rady v otázkách daní, poplatků, odvodů a jiných obdobných plateb, jakož i v záležitostech, jež s daněmi přímo souvisejí (KDP ČR, 2014a).

Dle § 3 zákona č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců České republiky, ve znění pozdějších předpisů, může být na území ČR poskytnuto právnické či fyzické osobě daňové poradenství, a to daňovým poradcem (fyzická osoba, která je zapsaná v seznamu daňových poradců), hostujícím daňovým poradcem (fyzická osoba, která vykonává daňové poradenství dočasně či příležitostně na území ČR, a která je Komorou zaregistrována v seznamu hostujících daňových poradců) anebo obchodní společností či družstvem, které vykonává daňové poradenství prostřednictvím daňových poradců, a které má tuto činnost zapsanou v obchodním rejstříku jako předmět podnikání.

Tyto právnické osoby (obchodní společnosti, družstva) jsou evidovány ve zvláštním seznamu daňových poradců, neboť nejsou členy KDP ČR.

Jak hovoří zákon č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců České republiky, ve znění pozdějších předpisů, daňový poradce získává právo vykonávat svou činnost ode dne zápisu či registrace do seznamu daňových poradců (čímž se stává členem KDP ČR), a k tomuto dni je daňovému poradci vydáno osvědčení o zápisu do tohoto seznamu (v případě hostujícího daňového poradce se hovoří o osvědčení o registraci v seznamu). Avšak k tomu, aby poradce mohl vykonávat daňové poradenství, musí taktéž úspěšně složit kvalifikační zkoušku¹⁵, jejímž cílem je zjistit úroveň znalostí nutných k výkonu daňového poradenství (znalosti především z oboru správního, finančního, obchodního a občanského práva, ekonomiky, financí a účetnictví). Přesné znění podmínek této kvalifikační zkoušky jsou uvedeny v § 5 zákona č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

4.2 Výčet základních kroků nezbytných k zdárnému založení podniku

Klein a Židek (2002, s. 66) zastávají názor, že: „*Jen mizivé procento klientů má dostatek zkušeností v tomto specifickém oboru.*“. Proto je nezbytné, aby proces MDP probíhal s pomocí kvalifikovaných poradců, neboť to je jeden z klíčových kroků, jak v tomto procesu uspět. Není tajemstvím, že i zkušení klienti se bez služeb poradců neobejdou, neboť přesně vědí, k jakým úkonům je požadují. Ovšem kde takovou odbornou pomoc nalézt a nejen to, zodpoví následující podkapitoly.

4.2.1 Vyhledání kvalifikovaného a odpovědného poradce

V případě, že zájemce o MDP už nějakou společnost vlastní a má již svého daňového poradce, právníka či auditora, měl by se v první řadě obrátit na něj, neboť ten přesně zná ekonomickou situaci podniku, a je schopen zhodnotit, zda by se o MDP dalo skutečně uvažovat. Jestliže však tuto možnost právnická či fyzická osoba nemá, musí se obrátit na jiné osoby, jež tyto služby nabízí (Klein a Židek, 2002). Společnost SMART Office & Companies, s. r. o. (dále SMART Companies (2014a)) tvrdí, že českému podnikateli se vyplatí přemístit svou společnost do daňového ráje za podmínky, že výše zisku před zdaněním se pohybuje okolo jednoho milionu korun českých.

¹⁵ V současnosti se kvalifikační zkouška skládá ze tří částí, kdy dvě části jsou písemné a jedna část ústní. Uchazeč má na výběr si zvolit, zda kvalifikační zkoušku vykoná nerozdělenou v jednom zkušebním období, anebo postupně. Je však stanovena podmínka, že každá úspěšně vykonaná písemná část má platnost 24 měsíců (KDP ČR, 2014a).

Na českém trhu je k dispozici nepřeberné množství poradců zabývajících se mezinárodním daňovým poradenstvím. Řada z nich vede rozsáhlé reklamní kampaně, najdou se však i takoví, kteří navenek příliš nevystupují. Proto nejlepším způsobem, jak vyhledat specializovaného poradce, je internet.

Jedním z možných kroků, které lze učinit při vyhledávání prostřednictvím internetu, je navštívit webové stránky KDP ČR, a to <http://www.kdpcr.cz>. Ta poskytuje veřejnosti aktuální seznam daňových poradců a zvláštní seznam daňových poradců (seznam poradenských společností). Tyto seznamy nabízí několik kritérií, na základě kterých je možno nalézt poradce, který nejvíce vyhovuje požadavkům klienta. Každý daňový poradce i poradenská společnost v ČR má KDP ČR přidělené své evidenční číslo (číslo osvědčení).

V Obr. 4.1 je zobrazen formulář, při jehož vyplnění je zhotoven seznam daňových poradců vykonávajících poradenskou činnost v ČR. Pochopitelně každý potenciální klient má rozdílné požadavky výběru, např. požaduje poradce poblíž svého bydliště; dále, aby byl přihlášen k Etickému kodexu KDP ČR (vysvětleno v kapitole 4.3) či zohledňuje jazykovou vybavenost aj. Avšak základním kritériem výběru pro účely MDP je zvolení *řádného člena* KDP ČR se specializací na *mezinárodní zdanění*. Po zadání těchto kritérií je sestaven velmi rozsáhlý seznam daňových poradců (k 26. 4. 2014 se jedná o 572 daňových poradců, z toho 356 poradců je přihlášeno k Etickému kodexu KDP ČR), (KDP ČR, 2014b).

Obr. 4.1 Seznam daňových poradců

Příjmení, Jméno:	<input type="text"/>	
Kraj, okres:	-- vyberte kraj --	-- vyberte okres --
Číslo osvědčení:	<input type="text"/>	
Status:	☐ řádný člen ☐ pozastavená činnost ☐ přerušena činnost ☐ vyškrtnut ze seznamu DP	
Přihlášen k EKKDP:	☐ Přihlášen k Etickému kodexu	
Přihlášen k KPV:	☐ Přihlášen ke kontinuálnímu profesnímu vzdělávání	
Specializace:	<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div> ☐ Cta a Intratat ☐ Daň z nemovitostí ☐ Daň z příjmů fyzických osob ☐ Daňová evidence ☐ Mezinárodní zdanění ☐ Silniční daň ☐ Spotřební daň ☐ Účetnictví </div> <div> ☐ Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí ☐ Daň z přidané hodnoty ☐ Daň z příjmů právnických osob ☐ Leasing ☐ Neziskové organizace ☐ Sociální a zdravotní pojištění ☐ Správa daní a poplatků ☐ Výzkum a vývoj </div> </div>	
Obory činnosti:	<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div> ☐ Asistent auditora ☐ Bilanční účetní ☐ Insolvenční správce ☐ Makléř ☐ Oceňování majetku ☐ Účetní a daňový expert </div> <div> ☐ Auditor ☐ IFRS specialista ☐ Likvidátor ☐ Lingvistika ☐ Soudní znalec </div> </div>	
Jazyky:	<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div> ☐ Angličtina ☐ Fínština ☐ Italština ☐ Maďarština ☐ Nizozemština ☐ Ruština ☐ Slovenština ☐ Srbochorvatština </div> <div> ☐ Bulharština ☐ Francouzština ☐ Litevština ☐ Němčina ☐ Polština ☐ Řečtina ☐ Slovínština ☐ Španělština </div> </div>	
Výsledky řadit dle:	Číslo osvědčení	

Zdroj: KDP ČR (2014b)

Obdobné je to u seznamu poradenských společností, kde však počet kritérií pro vyhledávání není natolik rozmanitý - viz Obr. 4.2. V tomto případě potenciální klient zvolí společnost *evidovanou v seznamu* poradenských společností, avšak tento vygenerovaný seznam je poněkud obšírnější než seznam daňových poradců (k 26. 4. 2014 se jedná o 811 poradenských společností, z toho pouze 286 společností je přihlášeno k Etickému kodexu KDP ČR), (KDP ČR, 2014c).

Obr. 4.2 Seznam poradenských společností

Firma:	<input type="text"/>	
Kraj, okres:	<input type="text" value="-- vyberte kraj --"/>	<input type="text" value="-- vyberte okres --"/>
IČ:	<input type="text"/>	
Status:	☐ Evidovaná v seznamu ☐ Vyškrtnuta ze seznamu	
Přihlášen k EKKDP:	☐ Přihlášen k Etickému kodexu	

Zdroj: KDP ČR (2014c)

KDP ČR rovněž umožňuje vyhledat daňového poradce na svých webových stránkách prostřednictvím *tržistiště práce* (nalézá se pod kolonkou daňoví poradci – hledám daňového poradce), což je místo, kde se střetává nabídka s poptávkou v oblasti daňového poradenství. Tento způsob vyhledávání se označuje za efektivnější, neboť potenciální klient (ale i daňový poradce) si nemusí pročítat obsáhlý seznam daňových poradců či poradenských společností a nalezne tak poradce, který skutečně má zájem s ním spolupracovat. Tržistiště práce tedy funguje na principu inzerce, kdy zájemce vyplní základní údaje (povinným údajem je jméno a příjmení, město, telefon, e-mail, text inzerátu (popis problému) a zda se jedná o placený¹⁶ či neplacený inzerát) – viz Obr. 4.3. Odeslané inzeráty jsou v systému dostupné po dobu jednoho měsíce a přístup k nim mají pouze daňoví poradci s užitím hesla. Poradce, kterého inzerát zaujme, kontaktuje jeho zadavatele a ten na základě získaných nabídek si zvolí tu nejvýhodnější (KDP ČR, 2014d).

Obr. 4.3 Formulář pro vyplnění inzerátu na tržišti práce

Příjmení a jméno:	<input type="text"/>	
Firma:	<input type="text"/>	
IČ a DIČ:	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Ulice:	<input type="text"/>	
Město:	<input type="text"/>	
PSČ:	<input type="text"/>	
Telefon:	<input type="text"/>	
E-mail:	<input type="text"/>	
Inzerát:	<input type="text"/>	
Placený inzerát:	ANO ☐ NE ☐	

Zdroj: KDP ČR (2014d)

¹⁶ Inzerát na tržišti práce KDP ČR je zpoplatněn částkou 2000 Kč, jestliže nesouvisí s vyhledáním pomoci v daňovém poradenství (např. vzdělávací či personální agentury), pro ostatní případy je služba zdarma (KDP ČR, 2014d).

Leckdy nastává i situace, kdy rady daňových poradců bývají v otázkách MDP nedostačující, tudíž jsou pro tyto účely povoláni také právníci či auditoři. Ovšem, kde tyto poradce nalézt? Je to jednoduché, v případě že se klient rozhodne obrátit na některého z auditorů či právníků, může jejich vyhledávání učinit prostřednictvím České advokátní komory a Komory auditorů České republiky, které rovněž nabízí seznamy advokátů, auditorů či auditorských společností (Klein a Žídek, 2002).

Občas, aniž by fyzická či právnická osoba vynakládala úsilí při vyhledávání odborné pomoci pro přesun firmy do daňového ráje, stačí pročitání článků s touto tematikou a následné nahlédnutí do diskuze. Někteří poradci jsou totiž natolik pohotoví, že využívají pozitivní naladění čtenáře, který se v článku dozvídá, že se zpravidla jedná o jednoduchou záležitost a není se čeho obávat, proto jejich reklamní příspěvky v diskuzi mohou být mnohdy efektivnější¹⁷.

Klein a Žídek (2002) poukazují na to, aby klient neočekával, že mu budou poskytnuty reference na spokojené klienty. K tomu, aby byla prověřena odborná znalost a kvalita služeb, doporučují sledovat odborné články, publikace či přednášky daného poradce, případně ho nechat spolupracovat se svým stávajícím poradcem na běžných záležitostech. Tímto si klient dokáže utvořit vlastní představu o jeho znalostech. Zároveň navrhuji mít minimálně jednoho poradce ze země, ve které má klient daňový domicil¹⁸, a současně alespoň jednoho poradce ve státě, v němž se nachází hlavní zdroj příjmů jeho společnosti.

4.2.2 Zaměření poradce

Jak už bylo řečeno, poradců ohledně MDP rozhodně není málo. Avšak každý z nich může vynikat v odlišných záležitostech, proto Klein a Žídek (2002) poukazují na to, že nejlepší je zvolit poradce, který již má určité zkušenosti s jurisdikcí, kterou potenciální klient hodlá využít, a stejně tak i s oblastí, kterou si klient přeje řešit. Tyto informace si zájemce může zjistit například z internetových stránek daného poradce (jestliže takové stránky provozuje), kde je uveden výpis činností případně i seznam jurisdikcí, s kterými poradce spolupracuje. Ovšem pozor, ne každý daňový poradce dokáže pomoci v oblasti MDP, jelikož řada z nich se zabývá výhradně zdaněním v tuzemsku.

¹⁷ Jako příklad lze uvést článek napsán Novákovou (2003) s názvem „Vzhůru do ráje!“.

¹⁸ Daňový domicil, jenž je nadřazen pojmu rezident, vyjadřuje vztah daného státu k fyzické nebo právnické osobě, která je dle zákona povinna platit či odvádět daň. Tento vztah vymezují smlouvy o zamezení dvojího zdanění (viz kapitola 2.2.2), na základě kterých nemůže dojít k dvojímu rezidenství (Boněk a kol., 2001).

Nejenže kvalifikovaný poradce pomáhá svým klientům předejít určitým nástrahám a omylům, ale navíc mu je schopen usnadnit výběr dalších zúčastněných subjektů (např. banku, poskytovatele a třetí osoby (výrobce, odběratel, dodavatel – reklamní agentury, spediční společnosti aj.)). To však není vše, co může poradce svým klientům nabídnout. Někteří poradci se totiž snaží současně nahradit činnosti poskytovatele, a to tak, že kromě služeb daňových poradců, právníků či auditorů fungují i jako prodejci společností. Na první pohled služby tohoto typu působí velmi lákavě, mnozí klienti proto neodolají a od svých poradců si společnost pořídí (Klein a Židek, 2002). Klient toto rozhodnutí může argumentovat tím, že spolupráce mezi kvalifikovanými odborníky (daňovými poradci, právníky aj.) bude vyšší a zároveň efektivnější, a též si uvědomuje úsporu času, který by jistě musel vynaložit při jejich samotném vyhledávání. Nicméně Klein a Židek (2002) zastávají opačný názor a doporučují, aby si klient nepořizoval společnost přímo od svého poradce, neboť ten nedokáže zcela nahradit odpovídající služby poskytovatele. Pro lepší porozumění tuto okolnost přirovnávají k situaci, kdy zákazník, který si chce zakoupit automobil v bazaru, taktéž nepožaduje po prodejci pomoc při výběru, protože ví, že prodejce nemusí jednat férově, jelikož jeho cílem je za každou cenu prodat. Proto je lepší, jestliže klient využívá služby více poradců samozřejmě na sobě nezávislých, čímž získává více nezávislých názorů na danou situaci a není zahrán tam (např. do konkrétní jurisdikce), kde užitek namísto klienta získá poskytovatel.

Dá se očekávat, že zvolení nezávislého poradce a poskytovatele může být velmi nákladné, a to jak finančně, tak časově, a proto řada klientů tuto variantu zamítá. Na druhou stranu si však musí být klient vědom, že jestliže usiluje o co nejvyšší kvalitu proces MDP a jeho finanční situace mu to zároveň dovoluje, rozhodně by neměl tuto část MDP podcenit.

Zajisté se najdou i takoví, kteří se obávají příliš vysokých finančních nákladů z využití služeb poradců, a proto se do podnikání v daňovém ráji vrhají na vlastní pěst. Zde je vhodné upozornit na to, na což poukazuje také Klein a Židek (2002), že podnikatelé bez vzdělání v daňové oblasti se rozhodně nemají pouštět do MDP, aniž by si vyslechli rady odborníků, neboť v domnění, že ušetří náklady spojené s využitím jejich služeb, riskují nejen ztráty peněžní, ale taktéž může dojít k závažným daňovým či trestně právním následkům. Je pochopitelné, že cílem každého potenciálního klienta je nalézt poradce či poskytovatele, který poskytuje služby za co nejnižší cenu. Avšak pozor, nízká cena může vypovídat o nízké kvalitě služeb anebo se stává i situace, že ceny se neodvíjí

od poskytnutých služeb, nýbrž od hodnoty jména poradenské společnosti. Zpravidla však platí, že ceny jsou odvozeny od cen mezinárodních nikoliv od tuzemských.

Jelikož je MDP oblastí velmi individuální a zajisté i výše poplatků za poskytnuté offshore služby má každá společnost rozdílné, není možné zcela říci, jaký finanční obnos zájemce potřebuje. Vše se odvíjí od specifik klienta, jako je například požadovaný typ společnosti či jurisdikce. V případě že se potenciální klient obrátí například na společnost SMART Companies s prosbou o vyčíslení nákladů spojených se založením společnosti na území cizího státu, tak ta na základě určité poptávky vyčíslí konkrétní cenu (SMART Companies, 2014d). SMART Companies (2014c) dále dodává, že u zahraničních společností svým klientům poskytuje celkový rozpočet na dobu prvního roku existence společnosti a poté i rozpočet na každých dalších dvanáct měsíců svého trvání, což klientovi přináší informace o nejasném budoucím vývoji jeho společnosti.

Z následujícího textu lze vyvodit to, že pouhý daňový poradce či právník rozhodně nestačí v oblasti MDP, proto je nutné si zvolit skupinu odborných poradců. Optimální struktura takovéto skupiny by měla zahrnovat:

- *daňového poradce*, který zná ekonomickou situaci svého stávajícího klienta (v případě, že již klient služby daňového poradce využívá);
- *poradce*, jenž je zaměřen na *mezinárodní zdanění a zahraniční vztahy*;
- *poskytovatele offshore služeb* neboli poradce, který se specializuje na jednotlivé jurisdikce;
- *právník*, s jehož pomocí klient předejde různým nesrovnalostem s právním řádem jeho domovské země (kde je rezidentem), a taktéž klientovi zajistí přípravu smluvních vztahů (Klein a Žídek, 2002).

4.2.3 Volba poskytovatele v mezinárodním daňovém plánování

Stejně tak jako na výběr kvalifikovaného poradce je kladen značný důraz, tak výběr poskytovatele offshore služeb není výjimkou, jelikož při jeho nepatřičném výběru může dojít k celkovému nezdaru a klient se díky tomu může potýkat s několika problémy, např. se jedná o finanční ztráty, porušení legislativ, nenaplnění klientových cílů apod. Už v kapitole 2.7.2 je možné se dočíst o podstatě a funkcích, které v oblasti MDP poskytovatel zaujímá (Klein a Žídek, 2002).

Klient, který není příliš náročný na pořízení společnosti, popřípadě nemá zájem se více zabírat touto problematikou a raději upřednostňuje typové řešení společnosti, má možnost si u svého zvoleného poskytovatele pořídit tzv. předzaloženou společnost

(též zvanou jako *ready-made společnost*). Jedná se o registrovanou společnost, u které se již během jejího budování očekávalo, že v budoucnu bude prodána, a až v ruku konečného vlastníka poprvé zahájí svou podnikatelskou činnost (činnost lze zahájit během několika hodin; u společností na míru je to zhruba 1 – 3 týdny, záleží na požadavcích klienta), (SMART Companies, 2014b). Takových typů poskytovatelů je na území ČR několik, jedním z nich je například společnost SMART Office & Companies, s. r. o. neboli SMART Companies. Ta, dle charakteristik poskytovatele popsanych v kapitole 2.7.2, spadá do druhé skupiny poskytovatelů offshore služeb, a tedy k společnostem přímo specializovaným na zakládání společností.

Potenciální klient se jistě snaží vyhledat a následně také využít služby vysoce schopného poskytovatele (i poradce), ovšem jak si jeho kvalitu ověřit? Evidentně žádné informace o množství prodaných společností či jiných struktur nebudou nikde zveřejněny. Proto musí zájemci posloužit údaje o velikosti poskytovatele, která je měřena pomocí počtu jeho poboček rozmístěných nejen v domácím státě klienta, ale nepochybně i v zahraničí. Dále je nutné se soustředit na zázemí, dobu působení na trhu a taktéž se podívat na země, ve kterých působí (Klein a Židek, 2002). K získání základních informací o poradci jistě poslouží i obchodní rejstřík. SMART Companies (2014c) dále dodává, že o kvalitě služeb a zkušenostech poskytovatele vypovídá i množství společností na skladě neboli množství předzaložených společností, které prozatím nemají svého konečného vlastníka.

4.3 SMART Office & Companies, s. r. o.

Jak již bylo řečeno, společnost SMART Office & Companies, s. r. o. neboli SMART Companies je mezinárodní poradenskou společností, která vykonává činnost v oblasti zakládání a prodeje společností (i trustových služeb) nejen v ČR, ale i mimo její území (SMART Companies, 2014e). Vedle této činnosti se též zabývá i správou, likvidací či následným zrušením těchto společností (SMART Companies, 2014b).

SMART Companies je od roku 2011 oficiálním členem poradenské skupiny APOGEO Group, jejichž vzájemná spolupráce přináší zaměstnancům, ale i klientům této společnosti stabilní zázemí a odborné rady v oblasti daní, auditu, mzdového a účetního poradenství aj. (SMART Companies, 2014e).

Prostřednictvím seznamu poradenských společností KDP ČR lze vyhledat její sdruženou poradenskou společnost APOGEO, s. r. o., avšak při jejím nalezení může být pro klienta alarmující informace o tom, že není přihlášena k Etickému kodexu KDP ČR

(k datu 10. 4. 2014), (KDP ČR, 2014e). Etický kodex je základní dokument, který upravuje pravidla výkonu daňového poradenství, a to tak, že jsou stanoveny určité etické požadavky, které je nutné dodržet při výkonu daňového poradenství. Klient tak získává jistou záruku, že bude ze strany poradce dodržen vysoký profesní a morální standard v oblasti daňového poradenství. Etický kodex obsahuje deset oblastí, které jsou popsány v příloze č. 4 (KDP ČR, 2010). Ovšem, jak uvádí Ježek (2007), přihlášení k Etickému kodexu KDP ČR je zcela dobrovolné.

Tato organizace jistě dokáže klientovi zřídit společnost dle jeho požadavků, případně prodat již předregistrovanou společnost a současně posloužit i jako kvalifikovaný poradce prostřednictvím poradenské skupiny APOGEO Group. Avšak z doporučení uvedeného v předchozí kapitole vyplývá, že klient, který si pořídí společnost od SMART Companies, by měl zároveň vyhledat jiného čili nezávislého poradce, jelikož tato organizace je jasným příkladem možného jednostranného poradenství. Není řečeno, že SMART Companies musí jednat neprofesionálně, ale zájemce o MDP musí být schopen jistému nebezpečí předcházet.

Výběr této společnosti lze argumentovat tím, že na ní lze prakticky ukázat, že v ČR existují poradenské společnosti, které dokáží zastat jak funkci poradce, tak i poskytovatele. Mezi další důvody výběru patří jurisdikce, jako je Nizozemsko, Kypr a Lucembursko, na které se tato společnost specializuje a v neposlední řadě je to sídlo její pobočky, jež se nachází v centru Ostravy. Nicméně problém je v tom, že i když mají poradenské společnosti své kanceláře rozmístěny po celé republice (především v Ostravě a Brně), oblasti MDP se věnují převážně v Praze. Typickým příkladem je nejen společnost SMART Companies (ta má pobočku v Praze, Ostravě, Brně a na Kypru), ale také KPMG Česká republika, s. r. o., TPA Horwath Audit s. r. o. aj.

4.4 Co očekávat při vstupu do daňového ráje

Na úvod této podkapitoly je důležité zmínit to, že kapitola 3.3, kde je popsána základní charakteristika daňových systémů Nizozemska, Kypru a Lucemburska, může čtenáře přimět k otázce: Proč čeští podnikatelé zakládají společnosti na území těchto států, když úroveň korporátní daně je téměř stejná, ne-li vyšší než v ČR (kromě Kypru)?

Odpovědi na tuto otázku vychází z následujícího textu, který je formulován tak, že zájemce o MDP již dospěl k rozhodnutí, že svou podnikatelskou aktivitu skutečně přemístí za hranice své domovské země, tedy za hranice ČR. Nyní však stojí nad těžkým úkolem, a to zjistit, jaká země bude nejvíce odpovídat jeho požadavkům.

V této práci má na výběr ze tří evropských států, jedná se o Nizozemsko, Kypr a Lucembursko (dle statistik společnosti Bisnode drží první příčky v oblíbenosti u českých podnikatelů, viz kapitola 3.3). Pro každou tuto zemi mohou být odlišné faktory, jež budoucího podnikatele přimějí na území vstoupit. Ten se však nesmí rozhodnout pouze na základě kladných stránek dané jurisdikce, neboť ta může ukrývat i celou řadu negativ. Na druhou stranu je zapotřebí si uvědomit, že žádný stát není stoprocentně ideální. Proto pro rozhodování o lokalizaci společnosti v rámci MDP je zvolena jedna ze základních strategických metod typická pro plánování výchozího stavu společnosti, a to SWOT analýza (Grasseová a kol., 2012).

V případě, že čtenáře této práce zajímají jiné jurisdikce, které mohou být pro něj také perspektivní k výkonu podnikatelské činnosti, jistě mu tato analýza může posloužit i jako návod, jak postupovat během svého výzkumu, anebo analýzu těchto států učinit pestřejší tím, že matici SWOT obohatí o další nové poznatky.

4.4.1 Nizozemsko

Na základě vymezení pojmů onshore a offshore v kapitole 2.3 vychází Nizozemsko jako tzv. *onshore* destinace, která sice není typickým daňovým rájem, nicméně i přesto dokáže zahraničním investorům nabídnout nepřeberné množství výhod.

Nizozemsko si svou oblibu u podnikatelů získává především díky *vysoce stabilnímu právnímu a daňovému prostředí a geografické poloze*, která v kombinaci s *dostupnou a kvalitní infrastrukturou* (dopravní i technologickou) přináší vlastníkům nizozemských společností snadnější obchodování s evropskými či jinými státy (např. s Blízkým východem, Afrikou). Velkou zásluhu má rovněž přístav Rotterdam, který je nejen největším, ale i nejdůležitějším přístavem v rámci Evropy, a vedle toho i nejlépe hodnocené evropské letiště Schiphol používané pro osobní i nákladní přepravu. Co se týče nizozemské *pracovní síly*, tak ta je považována za *vysoce vzdělanou a jazykově nadanou* (téměř všichni obyvatelé hovoří anglicky), proto *jazyková bariéra* je poměrně nízká. Nicméně jednání s tamějšími úřady, zaměstnanci či jinými subjekty může být problémové, jestliže český podnikatel neovládá žádný z cizích jazyků (NFIA, 2013).

Společnost SMART Companies (2014f), která se na tuto jurisdikci specializuje, tvrdí, že za jejím vzrůstajícím zájmem stojí též *vysoká míra prestiže*, jež vlastníkům nizozemských společností přináší, a to jak v obchodním, tak finančním světě. Tento fakt potvrzují i Dvořáček a Tyll (2010), kteří dále dodávají, že Nizozemsko umožňuje

zahraničním investorům *výhodné založení holdingových společností*. Důstojně působí i díky svému *členství v EU* a v neposlední řadě svým *vstřícným jednáním úřadů*.

V kapitole 3.3.4 je uvedeno *daňové zatížení* Nizozemska (k 31. 12. 2012), které v rámci těchto tří porovnávaných jurisdikcí vychází jako nejvyšší dle ukazatele WTI (daňová kvóta 39,6 %; WTI 58,7 %). Ve srovnání s ČR je Nizozemsko *více daňově zatížené* (daňová kvóta ČR k 31. 12. 2012 je 35,0 %, WTI 49,0 %). Navíc, korporátní daň (k 31. 10. 2013) je vyšší (20 % / 25%) než v ČR (19 %) – viz kapitola 3.3.1. Avšak i přes tento fakt je Nizozemsko zemí vysoce vyhledávanou, neboť zahraničním investorům přináší *zajímavé daňové pobídky*, díky nimž, a také *rozsáhlé síti uzavřených smluv o zamezení dvojího zdanění* (s ČR podepsaná v roce 1974), vystupuje jako tzv. tranzitní země, a to při převodu úroků, dividend, kapitálových zisků a licenčních poplatků směřujících ze zahraničí právě do společnosti v Nizozemsku (15 % srážková daň může být ve výsledku u dividend, licenčních poplatků a úroků nulová). Další výhodou je rovněž vzájemná kompenzace ztrát poboček v zahraničí vedoucí k poklesu (optimalizaci) splatné daně (mateřská společnost a dceřiné společnosti tvoří daňový celek) aj. (MZV, 2013a).

SMART Companies (2014f) dále zmiňuje, že k nejčastěji využívaným právním formám nizozemských společností patří *Besloten Vennootschap* (dále BV) a *Naamlooze Vennootschap* (dále NV). Společnosti typu BV nemají stanovenou *žádnou minimální výši základního kapitálu* a listinné akcie na majitele (doručitele) – tzv. anonymní akcie nejsou povoleny, naopak u společností NV musí být *základní kapitál alespoň 45 000 EUR* a *akcie na majitele povoleny jsou*. U obou typů společností musí být *minimálně jeden akcionář* (fyzická či právnická osoba) při založení společnosti v Nizozemsku. Například SMART Companies je schopna zde založit společnost (při dodání všech nezbytných dokumentů) obvykle v rozmezí 1 – 2 týdnů, z čehož vyplývá, že tento proces *není příliš administrativně náročný*, klient má také možnost si zakoupit již *předzaloženou společnost*.

Nicméně podnikatel se musí připravit i na určitá nebezpečí, která vychází z *vysoce konkurenčního a nasyceného nizozemského trhu*, což může velmi ovlivnit jeho exportní šanci s danými výrobky a službami. Rizikem může být také *nedostatečná připravenost a mizivé osobní kontakty*, proto je důležité, aby český investor (ale i zahraniční) nepodcenil veškeré přípravy a byl značně trpělivý, neboť prosadit se na tomto trhu může být otázkou i několika let. Obecně Nizozemsko vystupuje jako *silný zastánce volného obchodu*, a proto se podnikatelé nemusí obávat výrazných bariér, jež by bránily vstoupit na tento trh (Zika, 2011). Ministerstvo zahraničních věcí - dále MZV (2013b) doporučuje všem českým investorům, kteří hodlají zaměstnávat nizozemské pracovníky, aby si nejprve

řádně prostudovali legislativu zvláště v oblasti zaměstnaneckých poměrů, neboť na místní zaměstnance se vztahuje *značná právní ochrana* (např. bez souhlasu pracovního úřadu nelze přemístit zaměstnance na nižší či méně placenou pozici).

V rámci výběru lokality pro zahájení podnikatelské činnosti hraje roli i to, v jaké míře je konkrétní země konkurenceschopná. V této práci je použito hodnocení konkurenceschopnosti z pohledu Světové banky, přesněji z pohledu Mezinárodní finanční korporace (IFC), jež se zabývá hodnocením konkurenceschopnosti z hlediska podnikatelského prostředí. Své hodnocení provádí na základě každoroční analýzy zvané *Doing Business*, jejímž cílem je zhodnotit podmínky pro podnikání v deseti oblastech (ČTK, 2013b). Pro každou tuto oblast jsou státy řazeny do žebříčku v rozmezí 1 - 189 (zde se hovoří o hodnocení do června 2013, v němž je srovnáváno 189 ekonomik). Celkové hodnocení konkurenceschopnosti vyjadřuje index snadnosti podnikání, což je průměr hodnocení všech deseti oblastí. Stát, který zaujímá pozici 1, má nejpříznivější prostředí pro zahájení a provoz místní společnosti, naopak státy na pozici 189 vypovídají o méně snadných podmínkách pro zahájení podnikatelské činnosti (IFC, 2014a). V Tab. 4.1 je uvedeno hodnocení konkurenceschopnosti Nizozemska v deseti oblastech. Pro srovnání je zmíněna i ČR, která českým, ale i zahraničním, investorům nepřináší tak výhodné podmínky pro podnikání jako Nizozemsko (IFC, 2014b), (IFC, 2014c).

Tab. 4.1 Hodnocení konkurenceschopnosti Nizozemska – „Doing Business“

10 oblastí „Doing Business“	Nizozemsko	ČR
zahájení podnikání	14	146
získání stavebního povolení	97	86
získání elektřiny	70	146
registrace nemovitosti	47	37
úvěrová dostupnost	73	55
ochrana investorů	115	98
platba daní	28	122
zahraniční obchod	13	68
vynutitelnost smluv	29	75
řešení úpadku	5	29
CELKOVÉ HODNOCENÍ	28	75

Zdroj: IFC (2014b), (2014c), vlastní zpracování

Mezi další kritérium hodnocení Nizozemska patří ratingové ohodnocení, jež patří mezi standardní mezinárodní nástroje používané k hodnocení neboli měření bonity státu (vypovídá o důvěryhodnosti státu). Na základě ratingového ohodnocení dané země je zjištěn stupeň rizikovosti podnikání pro české případně i jiné zahraniční subjekty. Jedná se tedy o výraz kvality státu, který poskytne investorovi informace o tom, zda je konkrétní stát schopen plnit své ekonomické závazky (např. včasné splacení úroků v plné výši). V Tab. 4.2 je zobrazeno ratingové hodnocení Nizozemska (platné k 25. 4. 2014) z pohledu tří nejznámějších amerických ratingových agentur - Moody's, Standard & Poor's (S&P), Fitch. Pro srovnání je uvedena také ČR. Nizozemsko se nachází u ratingové agentury Moody's v investičním stupni Aaa a u agentury Fitch ve stupni AAA, což je ratingové ohodnocení *nejvyšší kvality* (ČR A1 = střední kvalita (vyšší)). Ratingová agentura S&P přisuzuje Nizozemsku známku AA+, což znamená velmi kvalitní investiční stupeň (ČR AA- = velmi kvalitní). V příloze č. 5 je uvedena souhrnná tabulka všech ratingových stupnic (FXstreet, 2014).

Tab. 4.2 Rating Nizozemska k 25. 4. 2014 (investiční stupně)

	Moody's	S&P	Fitch
Nizozemsko	Aaa	AA+	AAA
ČR	A1	AA-	A+

Zdroj: FXstreet (2014), vlastní zpracování

Stejně tak jako u Lucemburska může být problém také v tom, že místní *ustanovení* mohou být pro investora nejasná tím, že bývají příliš *protkaná různými omezeními*. Jestliže však investor využije služeb kvalifikovaného poradce, jistě mu pomůže obdržet jisté daňové výhody případně i jiné. Pro přehlednost jsou v Tab. 4.3 zrekapitulovány veškeré výše zmíněné faktory v matici SWOT.

Tab. 4.3 SWOT analýza - Nizozemsko

SWOT analýza		
Vnitřní faktory	Silné stránky (W)	Slabé stránky (S)
	<ul style="list-style-type: none"> - stabilní právní a daňový systém - členství v EU - smlouva o zamezení dvojího zdanění s ČR - výhodná geografická poloha - dostupná a kvalitní infrastruktura - vysoce vzdělaná pracovní síla - jazykově nadaná pracovní síla - vysoká míra světové prestiže u vlastníků nizozemských společností (lepší ratingové hodnocení než ČR) - vstřícné jednání úřadů - zastánce volného obchodu - nenáročný proces založení (u společnosti SMART Companies 1 – 2 týdny) - minimálně 1 akcionář při založení NV i BV - nestanovena minimální výše základního kapitálu u BV - povoleny listinné akcie na majitele (tzv. anonymní akcie) - lepší podnikatelské prostředí než v ČR (Doing Business Nizozemsko/ČR = 28/75) - výhodné holdingové struktury 	<ul style="list-style-type: none"> - vyšší daňové zatížení než ČR - vysoce konkurenční a nasycený trh - značná právní ochrana zaměstnanců - u NV minimální základní kapitál 45 000 EUR - příliš protkaná ustanovení různými omezeními
Vnější faktory	Příležitosti (O)	Hrozby (T)
	<ul style="list-style-type: none"> - zajímavé daňové pobídky - možnost pořízení již předzaložené společnosti (nabízí společnost SMART Companies) 	<ul style="list-style-type: none"> - jazyková bariéra - nedostatečná připravenost - žádné osobní kontakty

Zdroj: NFIA (2013), MZV (2013a), (2013b), SMART Companies (2014f), Dvořáček a Tyll (2010), Zika (2011), Grasseová a kol. (2012), IFC (2014b), (2014c), FXstreet (2014), vlastní zpracování

4.4.2 Kypr

Kypr je dalším státem, jenž je označován termínem *onshore*, ovšem v minulosti (ještě před vstupem do EU 1. 5. 2004) tomu tak nebylo a hovořilo se o tzv. *offshore* jurisdikci. Toto označení je však minulostí, neboť jakákoliv kyperská společnost, která nesplní povinnost v podobě vedení účetnictví a předkládání účetních výkazů nezávislým auditorům k ověření

jejich správnosti, je podle místních zákonů spravedlivě potrestána. Nicméně i nadále je Kypr častokrát nesprávně spojován s termínem offshore, což se zajisté negativně projevuje na budování důvěryhodnosti tohoto státu. Tuto slabinu se snaží kompenzovat nabídkou výhodných podmínek (*rovné podmínky pro domácí i zahraniční investory*) k založení *holdingových společností*, a to tím způsobem, že v daňové oblasti je poměrně benevolentní, což řada podnikatelů, jež se snaží optimalizovat své daňové zatížení, ocení. Vedle *stabilního právního a daňového systému* Kypr nabízí podnikateli ve srovnání s Nizozemskem *nižší náklady na provoz společnosti* (Jankovič, 2012).

Z Tab. 3.5, jež je uvedena v kapitole 3.3.4, je zřejmé, že Kypr má v rámci těchto tří států nejnižší daňové zatížení (k 31. 12. 2012 je daňová kvóta 35,3 %) a navíc, je jedním ze států EU, který má k 31. 10. 2013 *nejnižší korporátní daň* (10 % sazbu má ještě Maďarsko a Bulharsko), (Široký, 2013). Kyperský daňový systém nabízí zahraničním investorům určité *daňové osvobození*, a to za splnění velmi *mírných podmínek*. Jedná se například o osvobození od daně z příjmů u dividend přijatých kyperskou společností a dále osvobození do srážkové daně v případě jí vyplácených úroků anebo dividend svým zahraničním akcionářům tuzemských společností (tzv. repatriace zisku), a to vše bez ohledu na cílovou zemi (Jankovič, 2012). Od korporátní daně jsou rovněž osvobozeny příjmy stálých provozoven nacházejících se mimo území Kypru či kapitálové zisky z převodu cenných papírů (MZV, 2012). Kypr disponuje s *rozsáhlou sítí smluv o zamezení dvojího zdanění* (s ČR podepsána v roce 2009), avšak oproti Nizozemsku je smluvním partnerem v méně státech (Jankovič, 2012). Pro české investory taktéž může být příznivý *společný vstup do EU*, čímž jsou rizika investování minimalizována, tuto skutečnost rovněž utvrzuje dohoda uzavřená mezi Kyprem a ČR platná od 25. 9. 2002, která se týká *podpory a vzájemné ochrany investic* (MZV, 2012).

SMART Companies (2014g) tvrdí, že nejlepší investiční prostředí je v jihozápadní části Kypru (řecká část), jelikož je hospodářsky vyspělejší. Nejběžnější právní formou společnosti je *Private Company Limited by Shares (Ltd.)*. Zdali klient společnosti SMART Companies jí dodá veškeré nezbytné dokumenty, tak ta je schopna založit společnost během 2 týdnů, klient má rovněž možnost si zde zakoupit již *předzaloženou společnost*. Při založení společnosti Ltd. je dostačující *nejméně jeden akcionář*. *Minimální výše základního kapitálu není stanovena a listinné akcie na majitele nejsou povoleny*. Samozřejmě i zde může *jazyková neznalost* částečně brzdit zakládání a chod společnosti. Subjekt může na počátku postrádat *osobní kontakty* či být *nedostatečně připraven* na realizaci MDP.

Tab. 4.4 taktéž obsahuje hodnocení konkurenceschopnosti Kypru v rámci 189 srovnávaných ekonomik prostřednictvím tzv. *Doing Business*, a to do června roku 2013. Index snadnosti podnikání Nizozemska se nachází na pozici 39, což je opět výrazně lepší umístění než v případě ČR (IFC, 2014d), (IFC, 2014c).

Tab. 4.4 Hodnocení konkurenceschopnosti Kypru – „Doing Business“

10 oblastí „Doing Business“	Kypr	ČR
zahájení podnikání	44	146
získání stavebního povolení	86	86
získání elektřiny	108	146
registrace nemovitosti	103	37
úvěrová dostupnost	55	55
ochrana investorů	34	98
platba daní	33	122
zahraniční obchod	27	68
vynutitelnost smluv	110	75
řešení úpadku	24	29
CELKOVÉ HODNOCENÍ	39	75

Zdroj: IFC (2014c), (2014d), vlastní zpracování

V Tab. 4.5 je uvedeno ratingové hodnocení Kypru platné k 25. 4. 2014, které však není pro Kypr příznivé, neboť se nachází ve *spekulativním stupni ratingového hodnocení*. Ratingová agentura Moody's hodnotí Kypr jako stát *s velmi nízkou perspektivou* (se známkou Caa3), agentury S&P a Fitch ji považují za *vysoce spekulativní*. ČR v každém případě vychází v tomto kritériu hodnocení jako výhodnější (FXstreet, 2014).

Tab. 4.5 Rating Kypru k 25. 4. 2014 (investiční stupně)

	Moody's	S&P	Fitch
Kypr	Caa3	B	B-
ČR	A1	AA-	A+

Zdroj: FXstreet (2014), vlastní zpracování

V Tab. 4.6 je znázorněna matice SWOT, jež poskytuje souhrn výše zmíněných rysů Kypru.

Tab. 4.6 SWOT analýza - Kypr

SWOT analýza		
Vnitřní faktory	Silné stránky (W)	Slabé stránky (S)
	<ul style="list-style-type: none"> - stabilní právní a daňový systém - členství v EU - smlouva o zamezení dvojího zdanění s ČR - rovné podmínky pro domácí i zahraniční investory - výhodné holdingové struktury - nízké daňové zatížení (korporátní daň pouze 10 %) - mírné podmínky pro dosažení daňových výhod - dohoda s ČR o podpoře a vzájemné ochraně investic - nenáročný proces založení (u společnosti SMART Companies do 2 týdnů) - nízké náklady na provoz společnosti - minimálně 1 akcionář při založení Ltd. - nestanovena minimální výše základního kapitálu u Ltd. - lepší podnikatelské prostředí než v ČR (Doing Business Kypr/ČR = 39/75) 	<ul style="list-style-type: none"> - nejsou povoleny listinné akcie na majitele (tzv. anonymní akcie) - spekulativní stupeň ratingového hodnocení (méně důvěryhodný stát)
Vnější faktory	Příležitosti (O)	Hrozby (T)
	<ul style="list-style-type: none"> - možnost pořízení již předzaložené společnosti (nabízí společnost SMART Companies) 	<ul style="list-style-type: none"> - jazyková bariéra - nedostatečná připravenost - žádné osobní kontakty

Zdroj: SMART Companies (2014g), Jankovič (2012), Široký (2013), MZV (2012), Grasseová a kol. (2012), IFC (2014c), (2014d), FXstreet (2014), vlastní zpracování

4.4.3 Lucembursko

Lucembursko, které je takéž zemí typu *onshore*, má vysoce *stabilní právní a daňový systém*, k čemuž přispívá i *členství v EU*. Mimo jiné je Lucembursko často označováno za tzv. „finanční centrum“, neboť nabízí *kvalitní finanční služby*, které, jak uvádí MZV (2013c), jsou prováděny přibližně 150 bankami a všemi hlavními mezinárodními pojišťovacími skupinami sídlícími právě na tomto území. Svou popularitu sklízí také díky investičním fondům (zhruba 13 500 investičních fondů) a velkému rozmachu soukromého bankovníctví. Dle MZV (2013d) jsou zahraniční investice nejvíce realizovány v oblasti

pojištění, akcií, finančních derivátů či dluhopisů (v obchodování s nimi zaujímá Lucembursko přední pozici ve světě).

Stejně jako tomu bylo u Nizozemska, Lucembursko taktéž přináší vlastníkům lucemburských společností *vysokou míru světové prestiže*. Co se týče holdingových společností, tak ani tato jurisdikce nezaostává za Nizozemskem ani Kyprem, a řada podnikatelů zřizuje *sídla holdingových společností* právě zde. K těm nejvyužívanějším formám společností patří *Société à Responsabilité Limitée (S.A.R.L.)* a *Société Anonyme (S.A.)*. Klientům SMART Companies *není umožněno pořízení již předzaložené společnosti*, to však není až takový problém, neboť při dodání všech potřebných dokumentů je společnost S.A.R.L. založena obvykle *během jednoho týdne*, u společnosti S.A. jsou to *týdny dva*. Společnost S.A. musí mít *minimálně dva akcionáře a základní kapitál alespoň 31 000 EUR*, v tomto případě jsou *listinné akcie na majitele povoleny*. U společnosti S.A.R.L. je stanoven *minimálně jeden akcionář a výše základního kapitálu nejméně 12 500 EUR*. Stejně jako tomu je u Nizozemska a Kypru, jsou informace o společnosti veřejně dostupné včetně povinnosti vést účetnictví (SMART Companies, 2014h). Lucembursko má rovněž podepsanou smlouvu o zamezení dvojího zdanění s ČR, a to od roku 1992 (Široký, 2013).

Lucemburský daňový systém zahrnuje k 31. 10. 2013 korporátní daň ve výši 20 % a u zdanitelných příjmů převyšujících částku 15 000 EUR je tato daň 21 %. Nicméně při započtení přírážky do fondu zaměstnanosti a navýšení o municipální daň výsledná daň činí 29,22 %, což je poměrně *vysoká sazba*. Dle statistik Eurostatu má Lucembursko nejvyšší daňovou kvótu, která je k 31. 12. 2012 ve výši 40,3 % (WTI 52,9 %). Na druhou stranu Lucembursko má v rámci EU k 31. 10. 2013 *nejnižší základní sazbu DPH*, a to 15 % (Široký, 2013). Avšak i přes vysoce nastavenou korporátní daň se tamějším společnostem daří platit daň nižší, což je ze strany odpůrců často kritizováno (Barker a Smyth, 2013).

Jestliže český podnikatel zvažuje zaměstnání místní pracovní síly, musí si uvědomit, že v Lucembursku je *mzdová úroveň vyšší než v ČR* popřípadě i v jiných sousedních státech. K dalším negativům patří *vysoká právní ochrana zaměstnanců, jejich nadstandardní sociální výhody, silné postavení odborů a nedostatek kvalifikované pracovní síly*. Zároveň je nutné počítat nejen s *vyššími mzdovými náklady*, ale také s vyšším nájemným, čímž může být snížena celková výkonnost společnosti (MZV, 2013d). Jako u každého státu může být problém v *jazykové vybavenosti, v minimálních osobních kontaktech* či v *nedostatečné připravenosti*, která je zde nezbytná pro zahájení činnosti.

Co se týče podnikatelského prostředí, jež je hodnoceno pomocí analýzy *Doing Business* provedené do června 2013 (viz Tab. 4.7), tak Lucembursko se nachází na 60. pozici indexu snadnosti podnikání v rámci všech 189 porovnávaných ekonomik. Opět je pro srovnání uváděna ČR. Lucembursko se však příliš nevzdaluje od pozice ČR, avšak i přesto vytváří lepší podnikatelské prostředí než Lucembursko (IFC, 2014c), (IFC, 2014e).

Tab. 4.7 Hodnocení konkurenceschopnosti Lucemburska – „Doing Business“

10 oblastí „Doing Business“	Lucembursko	ČR
zahájení podnikání	103	146
získání stavebního povolení	37	86
získání elektřiny	66	146
registrace nemovitosti	124	37
úvěrová dostupnost	170	55
ochrana investorů	128	98
platba daní	15	122
zahraniční obchod	41	68
vynutitelnost smluv	1	75
řešení úpadku	53	29
CELKOVÉ HODNOCENÍ	60	75

Zdroj: IFC (2014c), (2014e), vlastní zpracování

Opět je nutné odkázat na Tab. 4.8, ve které je zobrazen investiční ratingový stupeň *nejvyšší kvality* platný pro Lucembursko k 25. 4. 2014. Ten je dosahován jak u ratingové agentury Moody's, tak i u agentury S&P a Fitch. V tomto případě ČR za Lucemburskem zaostává (FXstreet, 2014).

Tab. 4.8 Rating Lucemburska k 25. 4. 2014 (investiční stupně)

	Moody's	S&P	Fitch
Lucembursko	Aaa	AAA	AAA
ČR	A1	AA-	A+

Zdroj: FXstreet (2014), vlastní zpracování

Přehled všech uvedených faktorů Lucemburska je zpracován v Tab. 4.9. pomocí matice SWOT.

Tab. 4.9 SWOT analýza - Lucembursko

SWOT analýza		
Vnitřní faktory	Silné stránky (W)	Slabé stránky (S)
	<ul style="list-style-type: none"> - stabilní právní a daňový systém - členství v EU - smlouva o zamezení dvojího zdanění s ČR - nabídka kvalitních finančních služeb - vysoká míra světové prestiže u vlastníků lucemburských společností (investiční ratingový stupeň nejvyšší kvality) - výhodné holdingové struktury - nenáročný proces založení (u společnosti SMART Companies do 1 týdne v případě S.A.R.L. či do 2 týdnů v případě S.A.) - povoleny listinné akcie na majitele (tzv. anonymní akcie) - minimálně 1 akcionář při založení S.A.R.L. - v rámci EU nejnižší základní sazba DPH (15 %) - lepší podnikatelské prostředí než v ČR (Doing Business Lucembursko/ČR = 60/75) 	<ul style="list-style-type: none"> - minimálně 2 akcionáři při založení S.A. - u S.A. minimální základní kapitál 31 000 EUR - u S.A.R.L. minimální základní kapitál 12 500 EUR - vysoká korporátní daň (29,22 %) - značná právní ochrana zaměstnanců - nedostatek kvalifikované síly - vyšší provozní náklady společnosti (mzdy + nájemné) - příliš protkaná ustanovení různými omezeními
Vnější faktory	Příležitosti (O)	Hrozby (T)
	<ul style="list-style-type: none"> - s využitím kvalifikovaného poradce lze získat jisté daňové výhody 	<ul style="list-style-type: none"> - nemožnost pořízení již předzaložené společnosti (u společnosti SMART Companies) - jazyková bariéra - nedostatečná připravenost - žádné osobní kontakty

Zdroj: SMART Companies (2014h), Široký (2013), MZV (2013c), (2013d), Grasseová a kol. (2012), IFC (2014c), (2014e), FXstreet (2014), vlastní zpracování

4.4.4 Zhodnocení výsledků

I přesto, že zájemce o MDP nejspíš využije služeb kvalifikovaného poradce, a ten na základě klientových požadavků zvolí jurisdikci, která mu přinese celkové naplnění vytyčených cílů, tak potenciální klient (ještě před oslovením poradce) si může vytvořit určitou představu o tom, co mu konkrétní jurisdikce opravdu přinese, a zdali je schopen

možným nástrahám čelit. Je to zmiňováno z toho důvodu, že mnozí potenciální klienti již cítí jakousi náklonost k danému státu.

Nicméně určit, která z těchto tří jurisdikcí vychází jako nejlepší, je velmi komplikované, neboť každý subjekt má rozdílná specifika a očekávání, popřípadě i názory na danou problematiku mohou být zcela odlišné. Nizozemsko, Kypr i Lucembursko mají mnoho rysů společných, jedním z nich je například zakládání holdingových struktur, členství v EU, stabilní právní a daňový systém aj. U Nizozemska i Lucemburka je možno vidět výhodu i v tom, že tyto státy nepůsobí na veřejnost jako klasické daňové ráje, tudíž na vlastníky společností těchto států není věnováno tolik pozornosti ze strany úřadů, jinými slovy tyto státy působí mnohem důvěryhodněji. O míře důvěryhodnosti rovněž vypovídá ratingové hodnocení tří nejznámějších ratingových agentur (Moody's, S&P a Fitch), ve kterém Lucembursko vychází jako nejlepší z těchto tří zvolených států. Naopak Kypr disponuje s nejhorším ratingovým ohodnocením (hovoří se o spekulativním stupni). V tomto případě by na území Kypru neměly přicházet investice, které by ještě více prohloubily platební neschopnost tohoto státu. Jistou příčinou tohoto negativního hodnocení může být kyperská finanční krize, která počátkem roku 2013 jej dostala na pokraj bankrotu. Kypr je samozřejmě také destinací, která není typickým daňovým rájem, avšak jeho minulost na něj stále doléhá (v minulosti se jednalo o tzv. offshore destinaci).

V rámci pozice indexu snadnosti podnikání publikovaném ve zprávě *Doing Business* se nachází Nizozemsko, Kypr a Lucembursko na lepším umístění než ČR, ovšem nejlépe na tom je Nizozemsko.

Samozřejmě všechny tyto tři státy jsou jistým způsobem atraktivní, ale jestliže má být zvolena jurisdikce, která z této analýzy vychází jako nejlepší, tak se jedná o Kypr. Za zájem českých, ale i zahraničních investorů vděčí především díky svému daňovému systému, jenž je nastaven tak, že domácím i zahraničním investorům dokáže značně zmírnit své daňové zatížení, a to díky nikterak složitým a snadno dosažitelným podmínkám. Nepochybně i Nizozemsko dokáže zahraničním investorům nabídnout jisté daňové úlevy, ale zádrhel je v tom, že tato ustanovení jsou příliš protkaná různými omezeními. Proto v případě Nizozemska, ale i Lucemburska, je nezbytné využít služeb kvalifikovaných odborníků, kteří dokáží s místními daňovými úřady vyjednat patřičné výhody snižující náklady společnosti. Kypru však tyto dva zbylé státy konkurují vysokou mírou světové prestiže, která při získávání zakázek či finanční pomoci může hrát zásadní roli.

Na závěr je vhodné zmínit, že výše uvedené, ať už pozitivní či negativní stránky těchto tří států, stále více motivují české podnikatele podstoupit určité nebezpečí, a to proto, aby unikli jistým překážkám, a získali tak lepší podnikatelské prostředí. Pluhař (2011) zdůvodňuje nemalý únik českých podnikatelů za hranice státu tím, že ČR provádí časté změny v oblasti daní, legislativa působí velmi složitě a nejasně a v neposlední řadě je to nepředvídatelnost soudních verdiktů. Mnozí podnikatelé unikají z ČR také z důvodu výsledků voleb v případě, že jsou ve prospěch levicových politických stran, neboť ty zpravidla usilují o zvýšení korporátní daně. Naopak pravicové politické strany zaujímají opačný postoj k daňovým záležitostem, a to učinit podnikání v ČR méně komplikované prostřednictvím nezvyšování korporátní daně a zároveň umožnit její jednodušší výběr (Šitner, 2010).

4.5 Dílčí shrnutí

Oblasti mezinárodního daňového plánování (MDP) se zabývá nemalé množství poradců, bez kterých by přesun podnikatelských aktivit za hranice domovského státu byl velmi komplikovaný. V ČR je několik možností, prostřednictvím kterých je možné tuto odbornou pomoc vyhledat, a to například pomocí profesních komor (KDP ČR). Nezbytné jsou rovněž služby poskytovatele, který dokáže zájemci „ušít“ společnost na míru anebo nabídnout již předregistrovanou společnost. Klient si musí být vědom i toho, že tyto služby nepatří k nejlevnějším, avšak vynaložené finanční prostředky se zajisté ve výsledku ukáží jako efektivní.

V rámci srovnávaných zemí vychází Kypr jako nejatraktivnější destinace, neboť přináší investorům nejvyšší uspokojení v oblasti daňové optimalizace. Naopak Nizozemsko a Lucembursko svým vlastníkům společností mohou nabídnout značnou míru světové prestiže, kterou mnoho nadnárodních společností jistě ocení.

5 Závěr

Cílem práce bylo, vzhledem k vzrůstajícímu zájmu o mezinárodní daňové plánování, posoudit, jaké možnosti nabízí současný český trh v oblasti mezinárodního daňového poradenství, a v jaké míře může být založení společnosti v „daňovém ráji“ přínosné.

Úvodní část této bakalářské práce byla obsažena v kapitole první, za tou následovala kapitola druhá, ve které byly popsány základní teoretické poznatky nezbytné pro zasvěcení do problematiky daňových rájů a mezinárodního daňového plánování. Pro zhodnocení výsledků kapitoly třetí je potřeba si nejprve vymezit dva protichůdné postoje k daňovým rájům. Přičemž tím prvním je pohled ze strany odpůrců vůči těmto oázám, mezi něž patří především OECD, FATF a EU. Jejich cíl je totožný, a to v co nejvyšší míře zmírnit rozšiřování daňových oáz a s tím souvisejícího kriminálního jednání. Jedním z klíčových kroků k dosažení jejich záměru je zajistit dostatek transparentnosti, proto v roce 1998 OECD poprvé zveřejnila kritéria pro identifikaci daňových rájů a o dva roky později i jejich seznam. V té době se hovořilo o 35 státech, které uplatňovaly daňový systém, často označován jako „škodlivý“. Nicméně v květnu 2009 došlo k úplnému vynětí všech zemí zapsaných v tomto seznamu, tzv. nespolutracujících daňových rájů. Podobný seznam byl sestaven také FATF, který se vztahuje na státy a teritoria, která umožňují financování terorismu a legalizaci výnosů z trestné činnosti. První zveřejnění seznamu nastalo v roce 2000, jehož seznam byl méně obsáhlý než v případě OECD, neboť identifikoval 15 států. Stejně, jako tomu bylo u seznamu OECD, docházelo k jeho postupnému zužování, až nakonec v říjnu 2006 došlo k úplnému výmazu všech zemí a teritorií. I přesto, že nyní jsou tyto „černé listiny“ prázdné, neznamená to, že v budoucnu nemohou být opět použity. Stále existují státy, které nesplňují očekávání těchto organizací, a proto jsou pod neustálým tlakem, jenž má vést k odstranění jejich určitých nedostatků. Problém je však ten, že i když státy přijaly určitá opatření, aby z těchto seznamů byly vymazány, tak v případě jejich nedodržení mohou tyto mezivládní organizace případné porušení vymáhat pouze morální cestou. Co se týče EU, tak ta je již známá svým nesouhlasem s agresivním daňovým plánováním neboli s rozsáhlým plánem k umělému přesunu zisků pro minimalizaci daňové povinnosti. Stále více ji trápí rostoucí daňové úniky, za které častokrát odsuzuje daňové ráje. Nicméně kritiku ze strany EU si nelze brát zcela k srdci, neboť daňové ráje, které stojí mimo EU, vidí, že pod svými „křídly“ ukrývá několik takovýchto oblastí. Příkladem mohou být právě tři státy, které jsou předmětem této

práce, a to Nizozemsko, Kypr a Lucembursko. Dá se tedy hovořit o tom, že členové EU s nestandardním daňovým systémem částečně brzdí i její boj.

Druhý postoj k daňovým rájům je naopak kladný. Tento příznivý vztah zaujímají samotní vlastníci společností, jejichž společnost sídlí v některém z daňových rájů, a kvalifikovaní poradci, kteří zaplňují nepostradatelné místo v mezinárodním daňovém plánování. Tento pozitivní vztah vlastníků společností a odborníků je obsažen ve čtvrté kapitole.

Již v úvodu byly položeny tři základní otázky. Nejdřív je však potřeba odpovědět na tyto: *Je to opravdu tak jednoduché nalézt a následně využít těchto služeb? A jsou obavy potenciální klientů skutečně na místě?* Mezinárodní daňové plánování je velmi rozsáhlou oblastí, a tudíž je i značně komplikované se orientovat jak v domácí, tak i v zahraniční legislativě. Nicméně zájemcům o přesun svých mateřských společností do zahraničí, přesněji do daňových rájů, jsou nabízeny služby kvalifikovaných poradců. Jejich nalezení není obtížné. Jedním z možných kroků je vyhledávání prostřednictvím profesních komor, např. Komorou daňových poradců České republiky (KDP ČR), která provozuje tzv. *tržiště práce*, což je místo, kde dochází ke střetu nabídky a poptávky po službách v oblasti daňového poradenství. Při výběru poradce je nezbytné, aby bylo dbáno také na oblast jeho zaměření. Na trhu existují poradci, kteří fungují nejen jako daňoví poradci, auditoři či právníci, ale zároveň se snaží nahradit činnosti poskytovatele offshore služeb (prodejci zahraničních společností). Pro klienta to však může být určitým způsobem rizikové, neboť hrozí jednostranný pohled na danou situaci. Nejlepší variantou je využívání služeb více poradců na sobě nezávislých. Příkladem společnosti, která v ČR funguje jako společnost přímo specializovaná na zakládání společností (poskytovatel offshore služeb) a zároveň dokáže zajistit odborného poradce, je společnost SMART Office & Companies, s. r. o. Potenciální klient nepochybně podstupuje určité riziko v oblasti mezinárodního daňového plánování, ale při využití služeb zmíněných odborníků je toto nebezpečí velmi minimalizováno. Nabízené služby poradců i poskytovatelů představují nemalé částky. Je zřejmé, že mezinárodní daňové plánování je oblastí velmi individuální, záleží na specifikách daného klienta, jako je například jurisdikce či požadovaný typ společnosti, tudíž není možné zcela říci, jaký finanční obnos zájemce skutečně potřebuje. Až při předložení konkrétní poptávky je následně odhalena přesná cena.

Třetí a tedy poslední otázka zněla: *Stojí za vzrůstajícím zájmem o mezinárodní daňové plánování možnost využívat kvalifikované poradce, kteří dokáží své klienty zbavit případných obav?* Na tuto otázku nelze jednoznačně odpovědět. Kdyby tito kvalifikovaní

poradci na trhu nepůsobili, pravděpodobně by přesun mateřských společností do zahraničí, přesněji do daňových rájů, byl poměrně nižší. Na druhou stranu by se však řada lidí jistě potýkala se značnou újmou, například v podobě finančních ztrát či trestněprávního stíhání anebo by plynoucích výhod dané jurisdikce vůbec nebylo dosaženo. Vhodným příkladem je Nizozemsko nebo též Lucembursko, které sice zahraničním investorům nabízí určité daňové úlevy, ty však nejsou investorům jasné definované. Místní legislativa je natolik protkaná různými omezeními, že bez odborné pomoci jen málokdo dokáže dosáhnout a dlouhodobě čerpat nabízených výhod. Jako protiklad k této zemi lze označit Kypr, který naopak nabízí domácím i zahraničním investorům rovné podmínky. Při pohledu na korporátní daň těchto vybraných tří států vychází Kypr jako silný konkurent. Korporátní daň na úrovni 10 % je dokonce nejnižší v rámci celé EU (10 % sazbu nabízí ještě Bulharsko a Maďarsko).

Z výsledků analýzy lze usoudit, že Kypr vychází jako nejvhodnější jurisdikce k založení společnosti. Jelikož oproti ČR, ale i Nizozemsku a Lucemburku, je v daňové oblasti poměrně benevolentní, což řada podnikatelů, jež se snaží dosáhnout značných daňových výhod (např. osvobození dividend, úroků či zisků z prodeje cenných papírů), ocení. Cílem analýzy však nebylo zostudit zbylé dvě jurisdikce, nýbrž poukázat na jejich výhody či nevýhody. V závěru této práce je nutné zmínit, že při výběru vhodné jurisdikce záleží pouze na konkrétních specifikách a preferencích klienta, jelikož každý z budoucích či současných vlastníků společností jedná tak, aby za jakýchkoli okolností bylo dlouhodobě dosahováno dobrých a udržitelných ekonomických výsledků. Proto se najdou i takoví, kterým k úspěšnosti postačí země, která jim zajistí značnou světovou prestiž, kterou dokáže poskytnout Nizozemsko a Lucembursko, anebo naopak stát, který udává jasnější daňové úlevy, jako Kypr.

Seznam použité literatury

Knížní publikace:

- [1] BONĚK, Václav a kol., 2001. *Lexikon – daňové pojmy*. Ostrava: Sagit. ISBN 80-7208-265-5.
- [2] DVOŘÁČEK, Jiří a Ladislav TYLL, 2010. *Outsourcing a offshoring podnikatelských činností*. Praha: C. H. Beck. ISBN 978-80-7400-010-2.
- [3] GRASSEOVÁ, Monika a kol., 2012. *Analýza podniku v rukou manažera: 33 nejpoužívanějších metod strategického řízení*. 2. vyd. Brno: BizBooks. ISBN 978-80-265-0032-2.
- [4] KAŇA, Radomír, 2010. *Evropská unie A*. 2. vyd. Ostrava: VŠB - Technická univerzita Ostrava. ISBN 978-80-248-2202-0.
- [5] KLEIN, Štěpán a Karel ŽÍDEK, 2002. *Mezinárodní daňové plánování*. Praha: Grada Publishing. ISBN 80-247-0563-X.
- [6] KOLEKTIV AUTORŮ, 1993. *Encyklopedický slovník*. Praha: Odeon. ISBN 80-207-0438-8.
- [7] KUBÁTOVÁ, Květa, 2009. *Daňová teorie - úvod do problematiky*. 2. vyd. Praha: ASPI, a. s. ISBN 978-80-7357-423-9.
- [8] KUBÁTOVÁ, Květa, 2010. *Daňová teorie a politika*. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR. ISBN 978-80-7357-574-8.
- [9] LESERVOISIER, Laurent, 1996. *Daňové ráje*. Praha: HZ. ISBN 80-86009-07-6.
- [10] PETROVIČ, Pavel a kol., 2002. *Encyklopedie mezinárodního daňového plánování*. Beroun: Newsletter. ISBN 80-86394-81-6.
- [11] PETROVIČ, Pavel a kol., 1998. *Encyklopedie daňových rájů a jejich využití*. Praha: AKONT.
- [12] SYNEK, Miloslav a kol., 2011. *Manažerská ekonomika*. 5. vyd. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-3494-1.
- [13] ŠIROKÝ, Jan a kol., 2008. *Daňové teorie – s praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck. ISBN 978-807400-005-8.
- [14] ŠIROKÝ, Jan, 2013. *Daně v Evropské unii: daňové systémy všech 28 členských států EU, legislativní základy daňové harmonizace včetně judikátů SD, odraz ekonomické krize v daňové politice EU, zdanění finančního sektoru*. 6. vyd. Praha: Linde Praha. ISBN 978-80-7201-925-0.

- [15] VAN DEN BRINK-VAN AGTMAAL, Wendela, Carlos P. GUTIÉRREZ, Ridha HAMZAOU, Marnix SCHELLEKENS and Mei-June SOO, eds, 2013. *Global Corporate Tax Handbook 2013*. Amsterdam: IBFD. ISBN 978-90-8722-194-2.

Internetové zdroje:

- [1] AKONT, 2009a. *Offshore a onshore mezinárodní daňové plánování* [online]. Akont [cit. 12. 12. 2012]. Dostupné z: <http://www.akont.cz/cz/268.offshore-a-onshore-mezinarodni-danove-planovani-i-dil>
- [2] AKONT, 2009b. *Offshore země (ne)rovná se praní peněz (OECD a FATF listiny)* [online]. Akont [cit. 20. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.akont.cz/cz/287.offshore-zeme-ne-rovna-se-prani-penez-oecd-a-fatf-listiny>
- [3] BARKER, Alex a Jamie SMYTH, 2013. *Brusel prověřuje daňové úlevy nadnárodních firem* [online]. Hospodářské noviny [cit. 13. 4. 2014]. Dostupné z: [http://hn.ihned.cz/?p=500000_d&article\[id\]=60711690](http://hn.ihned.cz/?p=500000_d&article[id]=60711690)
- [4] BBC, 2013a. *Luxembourg profile* [online]. BBC [cit. 7. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-europe-17548474>
- [5] BBC, 2013b. *Netherlands profile* [online]. BBC [cit. 7. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-europe-17741525>
- [6] BBC, 2014. *Cyprus profile* [online]. BBC [cit. 6. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-europe-17219505>
- [7] BISNODE, 2013. *ČEKIA: Počet firem s vlastníkem z daňového ráje poprvé v historii poklesl* [online]. Bisnode [cit. 26. 2. 2014]. Dostupné z: <http://archiv.bisnode.cz/cz/tiskove-zpravy/492-tz130416>
- [8] BISNODE, 2014. *Kolem daňových rájů přitahuje, zájem ale neopadá* [online]. Bisnode [cit. 19. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.bisnode.cz/press_release/kolem-danovych-raj-u-pritahuje-zajem-ale-neopada/
- [9] ČTK, 2013a. *Otázky a odpovědi kolem kyperské krize* [online]. E15 [cit. 6. 3. 2014]. Dostupné z: <http://zpravy.e15.cz/zahranicni/ekonomika/otazky-a-odpovedi-kolem-kyperske-krize-967647>
- [10] ČTK, 2013b. *Výbor: SB by ve zprávě Doing Business neměla určovat pořadí zemí* [online]. České noviny [cit. 28. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/vybor-sb-by-ve-zprave-doing-business-nemela-urcovat-poradi-zemi/954980>

- [11] EKONOM a MIL, 2012. *Maďarsko – skrytý daňový ráj pro firmy. Za rok a půl do něj jen z Česka přesídlilo 150 společností* [online]. IHNET [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: <http://byznys.ihned.cz/c1-55880350-madarsko-skryty-danovy-raj-pro-firmy-za-rok-a-pul-do-nej-jen-z-ceska-presidlilo-150-spolecnosti>
- [12] ERNST & YOUNG, 2013. *Worldwide VAT, GST and sales tax guide* [online]. EYGM Limited [cit. 7. 3. 2014]. Dostupné z: [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/2013-worldwide-VAT-GST-and-sales-tax-guide/\\$FILE/2013-worldwide-VAT-GST-and-sales-tax-guide.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/2013-worldwide-VAT-GST-and-sales-tax-guide/$FILE/2013-worldwide-VAT-GST-and-sales-tax-guide.pdf)
- [13] EUROSTAT, 2014. *Main National Accounts Tax Aggregates* [online]. Eurostat [cit. 1. 5. 2014]. Dostupné z: http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=gov_a_tax_ag&lang=en
- [14] FATF, 2007. *Annual Review of Non-Cooperative Countries and Territories 2006 - 2007: Eighth NCCT Review* [online]. FATF [cit. 21. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/2006%202007%20NCCT%20ENG.pdf>
- [15] FATF, 2013a. *Annual report 2012 – 2013* [online]. FATF [cit. 20. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/brochuresannualreports/FATF%20Annual%20Report%202012%202013.pdf>
- [16] FATF, 2013b. *The FATF Recommendations* [online]. FATF [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/pdfs/FATF_Recommendations.pdf
- [17] FATF, 2014a. *History of the FATF* [online]. FATF [cit. 20. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.fatf-gafi.org/pages/aboutus/historyofthefatf/>
- [18] FATF, 2014b. *Who we are* [online]. FATF [cit. 20. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.fatf-gafi.org/pages/aboutus/howweare/>
- [19] FATF, 2014c. *High-risk and non-cooperative jurisdictions* [online]. FATF [cit. 22. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.fatf-gafi.org/topics/high-riskandnon-cooperativejurisdictions/documents/public-statement-feb-2014.html>
- [20] FXstreet, 2014. *Rating - S&P, Moody's a Fitch* [online]. FXstreet [cit. 28. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.fxstreet.cz/rating-sp-moodys-a-fitch.html>
- [21] G20, 2014a. *G20 Members* [online]. G20 [cit. 18. 2. 2014]. Dostupné z: https://www.g20.org/about_g20/g20_members

- [22] G20, 2014b. *About G20* [online]. G20 [cit. 18. 2. 2014]. Dostupné z: https://www.g20.org/about_G20
- [23] HÁBA, Viktor, 2010. *Využívání onshore jurisdikcí – moderní trend v daňovém plánování* [online]. Akont [cit. 18. 12. 2013]. Dostupné z: <http://firmy.finance.cz/zpravy/finance/269116-vyuzivani-onshore-jurisdikci-moderni-trend-v-danovem-planovani/>
- [24] IFC, 2014a. *Economy Rankings* [online]. World Bank [cit. 28. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/rankings>
- [25] IFC, 2014b. *Netherlands* [online]. World Bank [cit. 28. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/netherlands>
- [26] IFC, 2014c. *Czech Republic* [online]. World Bank [cit. 28. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/czech-republic>
- [27] IFC, 2014d. *Cyprus* [online]. World Bank [cit. 28. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/cyprus>
- [28] IFC, 2014e. *Luxembourg* [online]. World Bank [cit. 28. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/luxembourg>
- [29] JANKOVIČ, Petr, 2012. *Využití holdingových jurisdikcí v zemích EU* [online]. Akont [cit. 12. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.akont.cz/cz/574.vyuziti-holdingovych-jurisdicki-v-zemich-eu>
- [30] JEŽEK, Martin, 2007. *Najděte si kvalitního daňového poradce a ušetřete s ním, kde se dá* [online]. IDNES [cit. 10. 4. 2014]. Dostupné z: http://finance.idnes.cz/najdete-si-kvalitniho-danoveho-poradce-a-usetrete-s-nim-kde-se-da-pwx-/podnikani.aspx?c=A070813_112111_firmy_rady_vra
- [31] Zdroj: http://finance.idnes.cz/najdete-si-kvalitniho-danoveho-poradce-a-usetrete-s-nim-kde-se-da-pwx-/podnikani.aspx?c=A070813_112111_firmy_rady_vra
- [32] JUDA, Marek, 2011. *Praní špinavých peněz* [online]. [cit. 9. 12. 2013]. Dostupné z: <http://www.spinavepenize.cz/prani-spinavych-penez>
- [33] KDP ČR, 2010. *Etický kodex Komory daňových poradců České republiky* [online]. Komora daňových poradců České republiky [cit. 10. 4. 2014]. Dostupné z: http://www.kdpcr.cz/Data/files/pdf/7_Etický_kodex_KDP_2010.pdf
- [34] KDP ČR, 2014a. *O Komoře daňových poradců* [online]. Komora daňových poradců České republiky [cit. 28. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.kdpcr.cz/default.asp?nDepartmentID=63&nLanguageID=1>

- [35] KDP ČR, 2014b. *Seznam daňových poradců – formulář* [online]. Komora daňových poradců České republiky [27. 4. 2014]. Dostupné z: http://www.kdpcr.cz/search_advanced.asp?nDepartmentID=35&nLanguageID=1
- [36] KDP ČR, 2014c. *Seznam poradenských společností – formulář* [online]. Komora daňových poradců České republiky [27. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.kdpcr.cz/pravnicke-osoby.asp?nDepartmentID=131&nLanguageID=1>
- [37] KDP ČR, 2014d. *Hledám daňového poradce* [online]. Komora daňových poradců České republiky [cit. 9. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.kdpcr.cz/article.asp?nArticleID=1840&nDepartmentID=2&nLanguageID=1>
- [38] KDP ČR, 2014e. *Seznam poradenských společností – vyhledávání* [online]. Komora daňových poradců České republiky [cit. 10. 4. 2014]. Dostupné z: http://www.kdpcr.cz/pravnicke-osoby.asp?sAction=sActionResults&sBool=and&nLanguageID=1&nDepartmentID=131&nSearchCount=&nAbsolutePage=1&sSearchId_297=*APOGEO*&sSearchId_324=&sSearchId_324_select=&sSearchId_325=&sSearchId_325_select=&sSearchId_296=
- [39] KET, 2013. *Rakousko říká ANO prolomení bankovního tajemství. Ale...* [online]. Česká televize [cit. 26. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/224524-rakousko-rika-ano-prolomeni-bankovniho-tajemstvi-ale/>
- [40] KRUTÍLEK, Ondřej a Michaela REPISKÁ, 2013. *Boj EU proti daňovým únikům, aneb daňové ráje* [online]. Euroskop [cit. 23. 2. 2014]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/9047/22926/clanek/boj-eu-proti-danovym-unikum-aneb-danove-raje/>
- [41] MACHOVÁ, Zuzana a Igor KOTLÁN, 2013a. *WTI Structure and Methodology* [online]. WTI [cit. 26. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.worldtaxindex.com/wti-structure/>
- [42] MACHOVÁ, Zuzana a Igor KOTLÁN, 2013b. *World Tax Index: New Methodology for OECD Countries* [online]. WTI [cit. 26. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.worldtaxindex.com/wti-dataset/>
- [43] MATĚJKOVÁ, Monika, 2007. *G8 – Osm nejvyspělejších států světa* [online]. [cit. 16. 2. 2014]. Dostupné z: <http://dumfinanci.cz/clanky/215-g8-osm-nejvyspelejsich-statu-sveta/>

- [44] MZV, 2012. *Kypr: Investiční klima* [online]. CzechTrade [cit. 13. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/kypr-investicni-klima-18579.html>
- [45] MZV, 2013a. *Nizozemsko: Finanční a daňový sektor* [online]. CzechTrade [cit. 12. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/nizozemsko-financni-a-danovy-sektor-18965.html>
- [46] MZV, 2013b. *Nizozemsko: Investiční klima* [online]. CzechTrade [cit. 12. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/nizozemsko-investicni-klima-18969.html>
- [47] MZV, 2013c. *Lucembursko: Finanční a daňový sektor* [online]. CzechTrade [cit. 13. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/lucembursko-financni-a-danovy-sektor-18389.html>
- [48] MZV, 2013d. *Lucembursko: Investiční klima* [online]. CzechTrade [cit. 13. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/lucembursko-investicni-klima-18393.html>
- [49] NFIA, 2013. *Why Invest in Holland?* [online]. Netherlands Foreign Investment Agency [cit. 12. 4. 2014]. Dostupné z: http://www.nfia.nl/files/publications/WiH_NFIA_March13-LRdef.pdf
- [50] NOVÁKOVÁ, Daniela, 2003. *Vzhůru do ráje!* [online]. Měsíc [cit. 31. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/clanky/vzhuru-do-raje/>
- [51] OECD, 1998. *Harmful Tax Competition – An Emerging Global Issue* [online]. OECD [cit. 9. 12. 2013]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/tax/transparency/44430243.pdf>
- [52] OECD, 2000. *Progress in Identifying and Eliminating Harmful Tax Practices* [online]. OECD [cit. 19. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/tax/harmful/2090192.pdf>
- [53] OECD, 2013. *Secretary - General's Report to Ministers 2013* [online]. OECD [cit. 16. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/about/secretary-general/secretary-general-report-to-ministers-2013.pdf>
- [54] OECD, 2014a. *About OECD* [online]. OECD [cit. 16. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/about/>
- [55] OECD, 2014b. *List of Unco-operative Tax Havens* [online]. OECD [cit. 19. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/countries/monaco/listofunco-operativetaxhavens.htm>

- [56] PETLACHOVÁ, Petra, 2013. *Co se změní u daně z převodu nemovitostí po 1. 1. 2014? Změny budou i u daně dědické a darovací* [online]. Finanční správa [cit. 25. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/pro-media/tiskove-zpravy/2013/co-se-zmeni-u-dane-z-prevodu-nemovitosti-po-1-1-2014-zmeny-budou-i-u-dane-dedicke-a-darovaci-4576>
- [57] PLUHAŘ, Karel, 2011. *Čeští podnikatelé se vrhají do zakládání mezinárodních holdingů* [online]. CFO World [cit. 5. 1. 2014]. Dostupné z: <http://cfoworld.cz/legislativa/cesti-podnikatele-se-vrhaji-do-zakladani-mezinarodnich-holdingu-987>
- [58] POSPÍŠILÍK, Karel, 2008. *Daňové ráje lákají české firmy* [online]. [cit. 13. 12. 2013]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/zpravy/finance/185619-danove-raje-lakaji-ceske-firmy/>
- [59] SMART Companies, 2014a. *Často kladené otázky* [online]. APOGEO Group [cit. 10. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.smartcompanies.cz/poradna/>
- [60] SMART Companies, 2014b. *Video průvodce – 1. stránka* [online]. APOGEO Group [cit. 10. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.smartcompanies.cz/video-pruvodce/>
- [61] SMART Companies, 2014c. *Video průvodce – 2. stránka* [online]. APOGEO Group [cit. 10. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.smartcompanies.cz/video-pruvodce/?p=2>
- [62] SMART Companies, 2014d. *Ceník založení nové společnosti v zahraničí* [online]. APOGEO Group [cit. 8. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.smartcompanies.cz/ceni-k-zalozeni-spolecnosti-v-zahranici/>
- [63] SMART Companies, 2014e. *Profil společnosti* [online]. APOGEO Group [cit. 9. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.smartcompanies.cz/profil-spolecnosti/>
- [64] SMART Companies, 2014f. *Nizozemské království* [online]. APOGEO Group [cit. 11. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.trustservices.cz/cz/jurisdikce/nizozemske-kralovstvi-4/>
- [65] SMART Companies, 2014g. *Kyperská republika* [online]. APOGEO Group [cit. 13. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.trustservices.cz/cz/jurisdikce/kyperska-republika-3/>
- [66] SMART Companies, 2014h. *Lucembursko* [online]. APOGEO Group [cit. 13. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.trustservices.cz/cz/jurisdikce/lucembursko-18/>

- [67] ŠITNER, Roman, 2010. *Třetina firem zvažuje odchod z Česka kvůli daním* [online]. Hospodářské noviny [27. 4. 2014]. Dostupné z: <http://hn.ihned.cz/c1-42748530-tretina-firem-zvazuje-odchod-z-ceska-kvuli-danim>
- [68] TOŽIČKA, Tomáš, 2007. *Právní a daňové ráje – zastavme skandál* [online]. EDUCON [cit. 9. 12. 2013]. Dostupné z: <http://www.ceskoprotichudobe.cz/pdf/cpc-h-pravni-a-danove-raje.pdf>
- [69] TŮMA, Ondřej, 2013. *Očima expertů: Jak moc Česku škodí daňové ráje?* [online]. [cit. 23. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/dan-z-prijmu-pravnickych-osob/274656-ocima-expertu-jak-moc-cesku-skodi-danove-raje>
- [70] Zákon č. 523 ze dne 20. října 1992 o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců České republiky. In: Sbírka zákonů České republiky. 1992, částka 105, s. 3107-3111. Dostupný také z: aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=2628. ISSN 1211-1244.
- [71] ZIKA, Martin, 2011. *Štěpán Petruš: Investiční klima v Nizozemsku je jedno z nejvýhodnějších v celé EU* [online]. E15 [cit. 12. 4. 2014]. Dostupné z: <http://zpravy.e15.cz/byznys/obchod-a-sluzby/stepan-petrus-investicni-klima-v-nizozemsku-je-jedno-z-nejvyhodnejsich-v-cele-eu-2>

Seznam zkratek

BTW	DPH v holandštině (<i>Belasting over de Toegevoegde Waarde</i>)
BV	<i>Besloten Vennootschap</i>
ČEKIA	Česká kapitálová informační agentura, a. s.
DPH	daň z přidané hodnoty
EHS	Evropské hospodářské společenství
ESUO	Evropské společenství uhlí a oceli
EU	Evropská unie
FATF	Finanční akční výbor proti praní peněz (<i>The Financial Action Task Force on Money Laundering</i>)
FPA	DPH na Kypru (<i>Arithmos Egrafis</i>)
G20	soubor dvaceti států
G7	soubor sedmi světových nejvyspělejších států
G8	soubor osmi států (G7 + Rusko)
HUF	maďarský forint
IBC	Mezinárodní obchodní společnost (<i>International Business Company</i>)
IFC	Mezinárodní finanční korporace (<i>International Finance Corporation</i>)
KDP ČR	Komora daňových poradců České republiky
LLC	Společnost s omezeným ručením (<i>Limited Liability Company</i>)
Ltd.	<i>Private Company Limited by Shares</i>
MDP	mezinárodní daňové plánování
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí
NCCT	černá listina FATF (<i>Non-Cooperative Countries and Territories</i>)
NFIA	<i>Netherlands Foreign Investment Agency</i>
NV	<i>Naamloze Vennootschap</i>
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (<i>Organisation for Economic Co-operation and Development</i>)
OSN	Organizace spojených národů

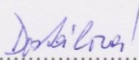
PZI	přímé zahraniční investice
S.A.	<i>Société Anonyme</i> (a. s.)
S&P	Standard & Poor's
S.A.R.L.	<i>Société à Responsabilité Limitée</i> (s. r. o.)
TVA	DPH v Lucembursku (<i>Taxe sur la valeur ajoutée</i>)
WTI	<i>World Tax Index</i>

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 9. května 2014

.....

Lenka Dostálová

Seznam příloh

Příloha č. 1: Členské státy OECD

Příloha č. 2: Seznam členů FATF

Příloha č. 3: Počet českých společností s vlastníkem z daňového ráje v letech 2006 – 2013

Příloha č. 4: Etický kodex Komory daňových poradců České republiky

Příloha č. 5: Souhrnná ratingová stupnice